

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Bc. David Zeman

Institut předběžné otázky v kontextu českých soudů

Diplomová práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Institut předběžné otázky v kontextu českých soudů“ vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne

Podpis

Velice děkuji JUDr. Ondreji Hamulákovi, Ph.D. za odborné vedení a pomoc při zpracování mé diplomové práce.

Obsah

Úvod	7
1 Institut předběžné otázky	9
1.1 Definice předběžné otázky	9
1.1.1 Pozitivní definice předběžné otázky	9
1.1.2 Negativní definice předběžné otázky	9
1.2 Účel a důležitosti předběžné otázky EU	9
1.3 Historie předběžné otázky	10
1.3.1 Smlouva o založení Společenství uhlí a oceli	11
1.3.2 Římské smlouvy: Smlouvy o EHS a EURATOMU	11
1.3.3 Maastrichtská smlouva	12
1.3.4 Smlouva o Ústavě pro Evropu	12
1.3.5 Lisabonská smlouva	13
1.4 Přínos předběžných otázek v rámci právního řádu EU	13
1.5 Statistika počtu podaných předběžných otázek	14
1.6 Počet předběžných otázek jednotlivých vybraných členských států EU	14
1.7 Průměrná délka trvání řízení o předběžných otázkách (v měsících) v letech 2012–2020	15
1.7.1 Délka řízení jako důvod pro nepodání předběžné otázky	15
1.8 Naléhavé předběžné otázky	16
1.8.1 Průměrná délka trvání naléhavých předběžných otázek v letech 2012-2020	17
1.9 Zrychlené řízení o předběžné otázce	17
1.9.1 Žádosti o zrychlené řízení o předběžné otázce v letech 2012-2020	19
2 Řízení o předběžné otázce EU	20
2.1 Vznik pochybností	20
2.2 Strany řízení o předběžné otázce	21
2.2.1 Soudní dvůr EU	21
2.2.2 Národní soud	22
2.3 Předložení předběžné otázky	22
2.3.1 České soudní orgány	23
2.4 Obligatorní předložení předběžné otázky	23
2.4.1 Stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve vztahu k judikatuře CILFIT	25
2.4.2 Načasování předběžné otázky	26
2.4.3 Fakultativní předložení předběžné otázky	26

2.5	Nepřípustnost předběžné otázky	26
2.6	Odpovědnost za nepoložení předběžné otázky národním soudcem	27
2.6.1	Národní ústavní úroveň	27
2.6.2	Žaloba na porušení smluv členským státem	27
2.6.3	Žaloby na náhradu škody proti členskému státu	28
2.7	Předmět řízení o předběžné otázce	28
2.7.1	Statistika počtu podaných předběžných otázek v jednotlivých oblastech práva EU	29
2.8	Forma předběžné otázky	30
2.9	Obsah předběžné otázky	30
2.10	Řízení o předběžné otázce před SDEU	31
2.10.1	Písemná část řízení o předběžné otázce.....	33
2.10.2	Ústní část řízení o předběžné otázce.....	33
2.11	Rozhodnutí o předběžné otázce	33
2.11.1	Forma a obsah rozhodnutí	34
2.11.2	Účinky rozhodnutí	34
2.11.3	Zveřejní ve Sbírce rozhodnutí SDEU	34
3	Předběžná otázka a české soudy	35
3.1	Legislativa ČR v souvislosti s předběžnou otázkou	35
3.2	České soudy a čl. 267 SFEU.....	36
3.2.1	Ústavní soud ČR.....	36
3.3	Ostatní orgány a čl. 267 SFEU	38
3.3.1	Rozhodčí orgány.....	38
3.3.2	Správní orgány.....	39
3.3.3	Dozorčí orgány	39
3.4	Analýza předběžných otázek podaných NSS	39
3.4.1	Věc C-233/08 Milan Kyrian proti Celnímu úřadu Tábor	40
3.4.2	Věc C-18/12 Žamberk proti Finančnímu ředitelství	41
3.4.3	Věc C-676/16 CORPORATE COMPANIES proti Ministerstvu financí.....	42
3.4.4	Věc C-154/20 Kemwater ProChemie proti Odvolacímu finančnímu ředitelství.....	43
3.4.5	Hodnocení soudní praxe NSS.....	43
3.5	Statistiky počtů podaných předběžných otázek českými soudními orgány.....	45
3.5.1	Nejvyšší správní soud.....	46
3.5.2	Nejvyšší soud.....	49
3.5.3	Vrchní soud v Praze.....	50

3.5.4	Krajské soudy	51
3.5.5	Okresní soudy	52
3.5.6	Obvodní soudy	53
3.5.7	Městský soud v Praze	54
3.6	Předběžné otázky českých soudů – oblasti práva EU	54
	Závěr	56
	Bibliografie	59

Úvod

Institut předběžné otázky je v právním řádu Evropské unie (dále jen „EU“) důležitým klíčem ke sjednocování výkladu a nastavení pravidel správné aplikace práva EU. Tento institut napomáhá k celkové integraci evropského právního systému. Institut předběžné otázky bychom mohli označit za fenomén na poli nástrojů Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“). Řízení o předběžné otázce je považováno za jedno z nejdůležitějších typů řízení před SDEU. Řízení o předběžné otázce je jakýsi spojovatel mezi dvěma světy, a to mezi světem práva národního a světem práva EU. Samotné propojení můžeme také vidět ve spolupráci SDEU se soudy členských států. Spolupráce spočívá v dialogu mezi SDEU a soudem členského státu, který předběžnou otázku podal. Předběžné otázky, resp. rozhodování o předběžných otázkách, mají důležitý vliv na celý systém práva EU.

Hlavním úkolem předběžných otázek je zajištění ochrany práva EU, které spočívá ve sjednocení výkladu a aplikaci práva EU. Výsledky řízení mimo jiné poté napomáhají národním orgánům, zejména soudům, správně právo EU uplatňovat a chápat. Samotné řízení o předběžné otázce má daleko větší dopad, než by se na první pohled mohlo zdát. Rozhodnutí SDEU se samozřejmě vztahuje na daný případ, kdy daný soud členského státu má povinnost se rozhodnutím SDEU řídit. Další dopad můžeme vidět v tom, že dochází k transferu myšlenek, hodnot a pohledů na právo EU. Dochází tedy k precedentním dopadům rozhodování SDEU na jiné případy, mimo kauzy, u kterých byla podána předběžná otázka. Soudy členských států tak mohou lépe chápat směr a podstatu práva EU. Soudcům poté už nemusejí vznikat pochybnosti o výkladu a platnosti práva EU. Díky předběžným otázkám došlo také k vytvoření několika podstatných principů práva EU, např. ve věci *Van Gend en Loos* došlo k vytvoření přímého účinku, ve věci *Von Colson* nepřímého účinku norem EU a ve věci *Costa v. E.N.E.* L aplikační přednosti práva EU.

Cílem mé diplomové práce je celkové shrnutí účelu, důležitosti a závaznosti předběžné otázky EU, součástí práce je také důkladný popis řízení o předběžné otázce před SDEU, a to od samotného začátku, tedy od podání předběžné otázky národním soudem, až po rozhodnutí SDEU. Práce bude doplněna o analýzu konkrétních předběžných otázek, podaných Nejvyšším správním soudem (dále jen „NSS“). Cílem bude zanalyzovat vývoj soudní praxe NSS, zejména s ohledem na kvalitu podaných žádostí. Budu zkoumat, zda předběžná otázka obsahuje obsahové vyličení předmětu sporu, dále zda obsahuje znění vnitrostátních předpisů, určení ustanovení práva EU a odůvodnění předkládajícího soudu. Práce bude obohacena o celou řadu

statistických údajů souvisejících s předběžnými otázkami. Tyto statické údaje mají za úkol dokreslit představu o předběžné otázce z praktického hlediska.

V rámci této práce se pokusím odpovědět na následující otázky: Jaká je praxe NSS při podávání předběžných otázek, zejména co do kvality žádostí? V jakých oblastech práva EU podávají české soudy předběžné otázky nejčastěji?

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol. V rámci první kapitoly se budu zabývat předběžnou otázkou v teoretické rovině. Zaměřím se na pozitivní, ale i negativní definici předběžné otázky. Zaměřím se na samotný účel předběžných otázek a také na přínos pro právo EU. Pozornost bude věnována vývoji předběžné otázky v rámci Smluv. Součástí první kapitoly bude také statistika počtu podaných předběžných otázek a také postavení českých soudů v rámci EU v počtu podaných předběžných otázek. V rámci první kapitoly bude zmíněna průměrná délka trvání řízení o předběžných otázkách, nebo např. speciální typy předběžných otázek. Druhá kapitola bude věnována řízením o předběžné otázce. Zaměřím se na situace před samotným řízením - vznik pochybnosti, obligatorní a fakultativní podání žádostí o předběžných otázkách atd. Součástí druhé kapitoly také budou obsahové a formální náležitosti předběžných otázek. Součástí práce bude také popis řízení před SDEU. Třetí kapitola se bude soustředit na české soudní prostředí, zmíněny budou také i nesoudní orgány v kontextu předběžných otázek. V rámci třetí kapitoly budu analyzovat práci NSS, jakožto největšího tazatele předběžných otázek v českém právním prostředí. Budu zkoumat jeho předběžné otázky, zejména co do kvality a obsahových náležitostí. Součástí třetí kapitoly bude komplexní výčet všech předběžných otázek, které kdy byly podány českými soudy. Následně se pokusím všechny již podané předběžné otázky zařadit pod jednotlivé oblasti práva EU.

1 Institut předběžné otázky

V této první kapitole se budu věnovat institutu předběžné otázky v teoretické rovině - definici, historii, účelu a významu institutu předběžné otázky. Cílem této kapitoly je vytvořit komplexní teoretický základ, který bude důležitý pro lepší chápání dalších kapitol mé práce. Součástí této kapitoly je také statistika počtu předběžných otázek a srovnání u jednotlivých členských států.

1.1 Definice předběžné otázky

Institut předběžné otázky je fenomén práva EU, který se hojně užívá za účelem správné aplikace a výkladu práva EU. Pro lepší pochopení definice předběžné otázky jsem se rozhodl rozdělit definici předběžné otázky na pozitivní a negativní.

1.1.1 Pozitivní definice předběžné otázky

Předběžná otázka je právní otázkou, kterou soud členského státu v případě pochybností o výkladu a platnosti práva EU vypracuje a podá SDEU. Cílem předběžné otázky je tedy výklad a platnost práva EU. Jedná se o dokument, který obsahuje konkrétní otázky týkající se výkladu či platnosti určitého ustanovení práva EU.¹

1.1.2 Negativní definice předběžné otázky

Předběžná otázka není opravným prostředkem, není tedy odvoláním ani dovoláním v rámci vnitrostátního soudního řízení. Není proto opravným prostředkem. Odvolání a předběžná otázka se poměrně liší. Hlavním rozdílem je, že na podání předběžné otázky nemá strana sporu právní nárok. O tom, zda předběžnou otázku podá nebo nepodá, rozhoduje národní soud. Druhým hlavním rozdílem je, že podání předběžné otázky nemá řešit spor ve věci samé.²

1.2 Účel a důležitosti předběžné otázky EU

Účel předběžné otázky můžeme vidět ze dvou pohledů, jednak z pohledu EU, tedy z pohledu práva EU, kde je hlavním úkolem předběžných otázek zajistit jednotný výklad a správnou aplikaci práva EU. Druhým je pohled ze stran členských států, potažmo pohled národních soudů. Podání předběžné otázky je žádost o právní pomoc. V případě, kdyby nebyla podána

¹ ŠLOSARČÍK, Ivo. *Politický a právní rámec evropské integrace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 183.

² BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 21.

žádost o pomoc, mohlo by dojít k ignorování nebo nesprávnému výkladu práva EU. Předběžná otázka by měla mít v každém členském státě Unie stejný účel a poslání.³ Předběžné otázky se mohou týkat výkladu unijního práva. Soudní dvůr tak zajišťuje jednotnou aplikaci práva EU. Dále se předběžná otázka může týkat platnosti unijních aktů. V rámci řízení o předběžné otázce může Soudní dvůr posoudit legalitu určitého unijního ustanovení, obdobně jako u žaloby na neplatnost. Třetí funkce spočívá v nepřímé ochraně práv jednotlivců.⁴

Institut předběžné otázky lze považovat za jeden z nejzajímavějších nástrojů práva EU. Předběžná otázka hraje důležitý význam v rámci ochrany unijního práva, je otázkou, zda tvůrci předběžné otázky dokázali predikovat její význam. Lze ji považovat za „skvost“ v rámci nástrojů Soudního dvora.⁵

Shrnutím můžeme říct, že význam předběžné otázky je velice klíčový, hraje důležitou roli při aplikaci a výkladu komunitárního práva. Důležité je podotknout, že zde nedochází pouze k převodu práva, ale také k převodu hodnot a myšlenek EU. Dochází zde ke spolupráci orgánu EU a orgánů členských států. Soudy členských států tak mohou lépe chápat fungování a směr EU. V budoucnu už nemusejí vznikat z jejich stran pochybnosti o výkladu a platnosti práva EU. Pokud se ale podíváme na statistiky, tak zjistíme, že počet předběžných otázek v celé EU stále exponenciálně roste, otázkou je, kdy se tento růst zastaví.

1.3 Historie předběžné otázky

Pokud bychom se podívali do historie samotné předběžné otázky, zjistíme, že je upravena již od 50. let a požívána od 60. let minulého století. Např. v roce 1961 tvořila řízení o předběžných otázkách pouze 4% z celkové činnosti SDEU, v roce 2019 je to 66,80%, viz kapitola 2.12. Úplně první předběžná otázka byla podána v červnu 1961⁶ nizozemským soudem, rozhodnutí o předběžné otázce bylo poté vydáno v dubnu 1962. Předběžná otázka se týkala oblasti hospodářské soutěže, konkrétně kartelových dohod.

³ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 5.

⁴ TOMÁŠEK, Michal, Vladimír TÝČ, Jiří MALENOVSKÝ. *Právo Evropské unie*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017. s. 391.

⁵ CRAIG, Paul, DE BÚRCA, Gráinne. *EC law: text, cases, and materials*. 4th editon. Oxford: Clarendon Press, 2008, s. 460.

⁶ Věc 13/61 *De Geus en Uitdenbogerd v. Bosch a další* [1962] ECR 45.

1.3.1 Smlouva o založení Společenství uhlí a oceli

Institut předběžné otázky se objevil už ve Smlouvě o založení Společenství uhlí a oceli (dále jen „ESUO“), konkrétně v čl. 41. Předběžných otázek dle čl. 41 ESUO nebylo mnoho. Důležité je zmínit, že oproti dnešní úpravě předběžných otázek mohla být předběžná otázka použita pouze k otázkám platnosti usnesení Komise a Rady EU.

Článek 41

Rozhodování o předběžných otázkách Pouze Soudní dvůr je příslušný rozhodovat v řízení o předběžné otázce o platnosti usnesení Komise a Rady v případě, že by ve sporu projednávaném před některým vnitrostátním soudem tato platnost byla napadena.⁷

1.3.2 Římské smlouvy: Smlouvy o EHS a EURATOMU

Dále byl institut předběžné otázky zaveden ve Smlouvě o založení Evropského hospodářského společenství (dále jen „SEHS“), konkrétně v čl. 177.

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

- a) výkladu této smlouvy,*
- b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány Společenství,*
- c) výkladu statutů subjektů zřízených aktem Rady, pokud tak tyto statuty stanoví.*

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této otázce. Vyvstane-li taková otázka při jednání před vnitrostátním soudem, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr.⁸

Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „EURATOMU“) upravuje předběžnou otázku skrze čl. 23a, kde je pouze řečeno, že Jednací řád Soudního dvora může upravit zrychlené řízení předběžné otázky v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

⁷ Čl. 41 Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli, ve znění Pařížské smlouvy.

⁸ Čl. 177 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství, ve znění Římských smluv.

1.3.3 Maastrichtská smlouva

Poté se institut předběžné otázky vyvíjel a byl v důsledku Maastrichtské smlouvy zařazen pod čl. 177 SEU. Zde můžeme vidět, že se znění, týkající se předběžné otázky, lehce změnilo. Tou změnou je začlenění Evropské centrální banky do bodu b). Předběžné otázky se tedy mohou týkat platnosti a výkladu aktů přijatých orgány Společenství a Evropské centrální banky. V rámci Amsterodamské smlouvy byla pak zavedena zvláštní forma předběžné otázky pro oblast azylové, vízové a imigrační spolupráce (čl. 68 SES). Díky Maastrichtské smlouvě se EHS přejmenovává na „Smlouvu o založení Evropského společenství“ (dále jen „SES“), předběžná otázka je poté upravena čl. 234 (původní čl. 177).

1.3.4 Smlouva o Ústavě pro Evropu

V souvislosti s vývojem předběžné otázky určitě stojí za zmínku Smlouva o Ústavě pro Evropu, která měla vstoupit v platnost 1. listopadu 2006, bohužel se tak po neúspěšné ratifikaci ve Francii a Nizozemí nestalo. Smlouva o Ústavě pro Evropu komplexně popisuje situace, kdy může nebo naopak kdy musí soud členského státu podat předběžnou otázku. Je zde řešena i situace osoby ve vazbě.

Článek 369

Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se

a) výkladu Ústavy;

b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi a jinými subjekty Unie

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, tento soud může, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie.

Pokud tato otázka vyvstane při jednání před soudem členského státu, které se týká osoby ve vazbě, rozhodne Soudní dvůr Evropské unie v co nejkratší lhůtě.⁹

⁹ Čl. 369 Evropské ústavy: návrh Smlouvy o Ústavě pro Evropu. Ostrava: Sagit, 2005. ÚZ

1.3.5 Lisabonská smlouva

Poslední zásadní změnou institutu předběžné otázky bylo přijetí Lisabonské Smlouvy, která vstoupila v platnost roku 2009. Lisabonská smlouva institut předběžné otázky popisuje v čl. 256 a 267. Konkrétně v čl. 256 je zmíněna pravomoc Tribunálu rozhodovat o předběžných otázkách, ale doposud nebylo Statutem určeno, v jakých oblastech unijního práva se bude používat. Z těchto důvodů jsou řízení o předběžných otázkách výlučně rozhodována Soudním dvorem. Čl. 267 se poté zabývá problematikou oblastí, kterých se mohou předběžné otázky týkat.¹⁰

1.4 Přínos předběžných otázek v rámci právního řádu EU

Jak bylo výše zmíněno, předběžné otázky se považují za jedno z nejdůležitějších řízení před SDEU. Díky položení jednotlivých předběžných otázek následně SDEU stanovil několik podstatných principů práva EU. Ve věci *Costa v. E.N.E.L.*¹¹ byla milánským smírčím soudcem podána předběžná otázka, týkající se výkladu čl. 102, 93, 53 a 37 Smlouvy o EHS. V rámci tohoto řízení SDEU stanovil princip aplikační přednosti práva EU před národním právem. Ve věci *Van Gend en Loos*¹² byla nizozemským správním soudem podána předběžná otázka týkající se výkladu čl. 12 Smlouvy o EHS. Následně se z řízení stanovil přímý účinek norem EU. Ve věci *Von Colson*¹³ byla institutem *Arbeitsgericht Hamm* (Německo) podána předběžná otázka týkající se výkladu směrnice Rady 76/207 ze dne 9. února 1976 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a pracovní podmínky. Díky tomuto soudnímu řízení vznikl institut tzv. nepřímého účinku norem EU.¹⁴

Můžeme říct, že předběžné otázky byly u vzniku a vývoje principů práva EU. Což opět podtrhuje důležitost a významnost předběžných otázek. Díky položení předběžných otázek může dojít k vytváření nových postupů a principů práva EU, které doposud nebyly primárním právem stanoveny. Tím se právo EU může neustále rozvíjet a měnit.

¹⁰ HAMULÁK, Ondrej a Václav STEHLÍK. *Praktikum práva Evropské unie: ústavní základy a soudnictví*. 2., upr. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2013. s. 29.

¹¹ Věc 6/64 *Costa v. ENEL* [1964] ECR 585.

¹² Věc 26/62 *Van Gend en Loos v. Nederlandse Administratie der Belastingen* [1963] ECR 1.

¹³ Věc 14/83 *Von Colson a Kamann v. Land Nordrhein-Westfalen* [1984] ECR 1891.

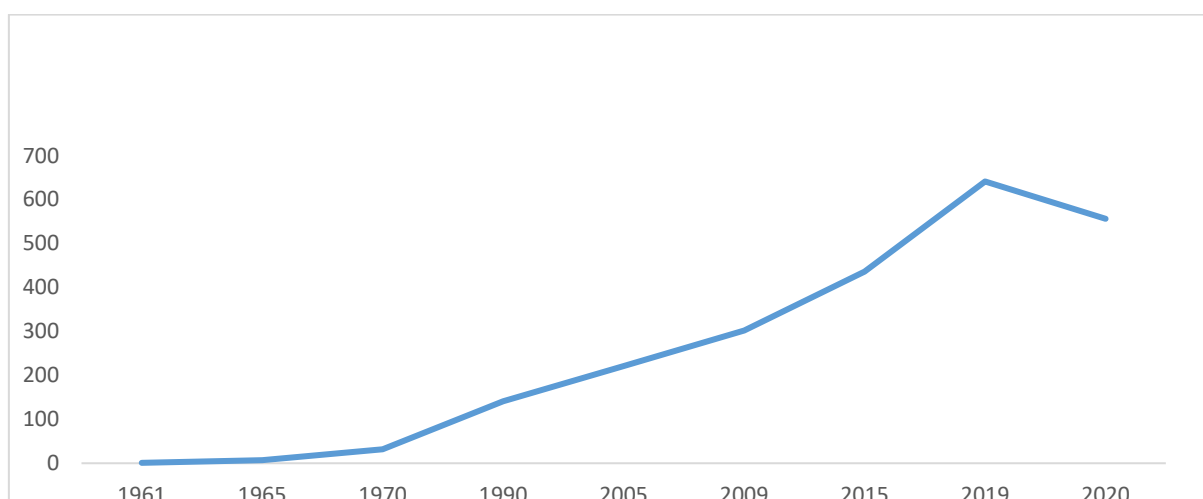
¹⁴ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 1.

1.5 Statistika počtu podaných předběžných otázek

První předběžná otázka byla podána, jak bylo výše zmíněno, už v roce 1961 prostřednictvím soudního orgánu z Nizozemí. Počet předběžných otázek se od té doby radikálně zvyšoval. V roce 1965 bylo podáno 7 předběžných otázek, v roce 1970 32, v roce 1990 141, v roce 1999 to bylo 225 a v roce 2005 221. V roce 2009 to bylo 302, v roce 2015 436, v roce 2018 568. V roce 2019 bylo historicky podáno nejvíc předběžných otázek, a to konkrétně 641. V roce 2020 bylo podáno 556 předběžných otázek. Celkem od roku 1961 do roku 2020 bylo podáno celkem 11 914 předběžných otázek.¹⁵

Rok	1961	1965	1970	1990	2005	2009	2015	2018	2019	2020	Celkem
Počet otázek	1	7	32	141	221	302	436	568	641	556	11 914

Tabulka č. 1¹⁶ - statistika počtu podaných předběžných otázek

Graf č. 1 – počet předběžných otázek v letech 1961-2020

1.6 Počet předběžných otázek jednotlivých vybraných členských států EU

Pokud se podíváme, z jakých členských států pochází největší počet předběžných otázek, zjistíme, že je to zejména z Německa, Itálie, Francie, Belgie, Nizozemí a Francie. Průměrně ročně přichází 100 předběžných otázek z Německa, což ho dělá státem s největší produkcí předběžných otázek za rok. Dále pochází průměrně ročně 60 předběžných otázek z Itálie, 35 z Nizozemska a 34 předběžných otázek z Belgie. Pokud se podíváme na statistiky za Českou

¹⁵ Statistika počtu podaných předběžných otázek se vztahuje pouze na věci zahájené, tzn. předběžné otázky, které byly odmítnuty, nejsou součástí těchto statistik.

¹⁶ Soudní dvůr EU. *Výroční zpráva 2020*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2020, s. 208-235.

republikou (dále jen „ČR“), tak z ČR průměrně ročně odchází cca 6 předběžných otázek. Nejmenším producentem předběžných otázek je Malta, s 0,4 předběžné otázky za rok.¹⁷

Stát	Německo	Itálie	Nizozemí	Francie	Belgie	Velká Británie	Rakousko	Španělsko
Počet otázek	2780	1627	1094	1073	955	672	643	621

Tabulka č. 2- počet předběžných otázek vybraných členských států EU

1.7 Průměrná délka trvání řízení o předběžných otázkách (v měsících) v letech 2012–2020

Tato podkapitola se věnuje průměrné délce trvání řízení o předběžných otázkách za období od 2012 do roku 2020. Průměrná doba trvání řízení o předběžné otázce byla za rok 2012 15,6 měsíců, za rok 2013 16,3 měsíců, za rok 2014 15 měsíců, za rok 2015 15,3 měsíců, za rok 2016 celých 15 měsíců, za rok 2017 15,7 měsíců, za rok 2018 16 měsíců a za rok 2019 15,5 měsíců. Celková průměrná délka trvání řízení o předběžné otázce za uvedené období tj. od 2012-2020 je 15,6 měsíců.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměr
Průměrná délka trvání v měsících	15,6	16,3	15	15,3	15	15,7	16	15,5	15,8	15,6

Tabulka č. 3¹⁸ - průměrná délka trvání řízení o předběžné otázce

1.7.1 Délka řízení jako důvod pro nepodání předběžné otázky

Právě samotná délka řízení o předběžné otázce hraje důležitou roli při úvahách národního soudce, zda řízení zahájit či nikoliv a není se čemu divit, že národní soudce nechce už tak dlouhé soudní řízení prodlužovat. Pokud ale srovnáme délku trvání řízení o předběžné otázce, například s roky 2000, kde byla průměrná délka trvání 21,6 měsíců, nebo s rokem 2003, kde byla průměrná délka trvání 25,5 měsíců, tak můžeme říct, že SDEU řeší předběžné otázky rychleji, navzdory faktu, že předběžných otázek je čím dál více. Délka řízení o předběžné otázce stále může ovlivnit soudce při rozhodování, zda podá předběžnou otázku.¹⁹

¹⁷ Výpočet průměru podání ročních předběžných otázek byl počítán za posledních 10 let, tj. za roky 2010 až 2020.

¹⁸ Soudní dvůr EU. *Výroční zpráva 2020*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2020, s. 208-235.

¹⁹ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 158-159.

1.8 Naléhavé předběžné otázky

Naléhavé předběžné otázky jsou typem předběžných otázek, které lze podávat již od roku 2008. Zavedení naléhavých předběžných otázek bylo reakcí na rozšíření pravomocí Unie a Soudního dvora. Řízení o naléhavých předběžných otázkách je upraveno v čl. 107 Jednacího řádu Soudního dvora, který nám říká, že se naléhavé předběžné otázky mohou týkat pouze oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Tyto oblasti jsou upraveny v hlavě V části třetí SFEU.²⁰ Pokud se předběžná otázka týká osoby ve vazbě, vzniká tak povinnost Soudnímu dvoru, aby o předběžné otázce rozhodl „v co možná nejkratší lhůtě“. Soud, který naléhavou předběžnou otázku předkládá, musí náležitě vyličit právní a skutkové okolnosti, které svědčí o naléhavosti. Následně musí odůvodnit zvolení tohoto typu řízení. Pokud je návrhu o využití naléhavého řízení o předběžné otázce vyhověno, může se pokračovat dále. O samotné naléhavé předběžné otázce rozhoduje Soudní dvůr. Pokud je zjištěno, že se jedná o mimořádnou naléhavost, může daný senát rozhodnout o upuštění písemné části řízení a přejít rovnou na ústní část. Tím se řízení urychlí.²¹

Předběžné otázky týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva jsou často charakterizovány svou naléhavostí a potřebou rychlé odpovědi. Cílem naléhavého řízení je tedy umožnění Soudnímu dvoru se zabývat nejcitlivějšími otázkami, jako jsou otázky dočasného zbavení svobody, otázky související s rodičovskou odpovědností, nebo otázky týkající se péče o dítě, přednostně. Národní soudce zde volí možnost podání naléhavých předběžných otázek, aby se vyhnul možnému prodloužení řízení, protože si je vědom naléhavosti.²²

Tabulka č. 4²³- počet naléhavých předběžných otázek

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem ²⁴
Počet naléhavých otázek	5	5	6	11	12	15	19	20	17	118

²⁰ Naléhavé řízení o předběžné otázce a zrychlené řízení [online]. [cit. 09. března 2021]. Dostupné na <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-10/tra-doc-cs-div-c-0000-2019-201906086-05_00.pdf>.

²¹ Čl. 107 Jednacího řádu Soudního dvora ze dne 29. září 2012.

²² LIAKOPOULOS, Dimitris. *Reference for a preliminary ruling on CJEU: thoughts and observations in criminal matters*. Revista de Estudos Jurídicos UNESP. 2019, s. 54.

²³ Soudní dvůr EU. *Výroční zpráva 2020*, Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2021, s. 208-235.

²⁴ Celkem bylo od roku 2008 do roku 2020 podáno 118 naléhavých předběžných otázek.

1.8.1 Průměrná délka trvání naléhavých předběžných otázek v letech 2012-2020

Tím největším rozdílem oproti klasickému řízení o předběžné otázce je délka řízení. SDEU tedy přednostně rozhodne předběžné otázky, které jsou naléhavé. Pokud se podíváme na statistiky, zjistíme, že je délka řízení o naléhavých předběžných otázkách výrazně kratší, viz tabulka č. 5.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Průměrná délka trvání řízení o naléhavé předběžné otázce	1,9	2,2	2,2	1,9	2,7	2,9	3,1	3,7	3,9

Tabulka č. 5²⁵ - průměrná délka trvání řízení o naléhavé předběžné otázce

Průměrná délka řízení o naléhavé předběžné otázce je podstatně kratší než délka klasického řízení o předběžné otázce. Celkový průměr trvání řízení o naléhavé předběžné otázce, od roku 2008-2020, je pouze 3,2 měsíců. Průměrná délka trvání řízení o předběžné otázce za období od roku 2008-2020 je 15,6 měsíců, rozdíl je tedy 12,4 měsíců.

1.9 Zrychlené řízení o předběžné otázce

Jednací řád SDEU umožňuje provést řízení o předběžné otázce v tzv. zrychleném řízení. Institut zrychleného řízení o předběžné otázce je upraven čl. 105 Jednacího řádu SDEU a je používán již od roku 2000. Aby se zrychlené řízení o předběžné otázce uskutečnilo, je zapotřebí předložit žádost. Národní soudce tedy předloží žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a zvlášť žádost o zrychlené řízení. O žádosti rozhoduje předseda SDEU. Pokud věc vyžaduje vyřízení bez zbytečných průtahů, předseda žádosti vyhoví. Pokud žádosti nevyhoví, řízení se uskuteční v „klasickém“ režimu. Výjimečně se může stát, že sám předseda SDEU rozhodne o zrychleném řízení bez žádosti.²⁶ Zrychlené řízení a naléhavé řízení mají společné to, že jsou vyřízeny

²⁵ Soudní dvůr EU. *Výroční zpráva 2020*, Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2021, s. 208-235.

²⁶ Věc 181/14 G. [2014] ECLI:EU:C:2014:740.

poměrně rychle. Naopak rozdílem je, že se zrychlené řízení může týkat jakýchkoliv oblastí práva EU, viz tabulka č. 6.²⁷

V rámci této podkapitoly se podíváme na věcné zaměření žádostí o zrychlené řízení. Reprezentativním vzorkem jsou náhodně vybrané žádosti o předběžných otázkách ve zrychleném řízení. Bohužel neexistuje komplexní statistika Soudního dvora, která by umožňovala hlubší rozbor této problematiky. Průměrná délka trvání zrychleného řízení o předběžné otázce, v rámci níže uvedeného reprezentativního vzorku, byla 9 měsíců.

Věc	Oblast práva EU	Žádost o zrychlené řízení + délka trvání
C-502/19	Výsady a imunity	Vyhověno (3 měsíce)
C-169/14	Sbližování právních předpisů	Vyhověno (2 měsíce)
C- 181/14	Volný pohyb zboží	Rozhodnuto bez návrhu (1 měsíc)
C-686/18	Hospodářská soutěž	Zamítnuto
C-585/18	Listina základních práv EU	Vyhověno (10 měsíců)
C-621/18	Obecná a závěrečná ustanovení	Vyhověno (2 měsíce)
C-670/16	Prostor svobody, bezpečnosti a práva (azylová politika)	Vyhověno (4 měsíce)
C-78/16 a C-79/16	Zemědělství a rybolov	Vyhověno (2 měsíce)

Tabulka č. 6²⁸- předběžné otázky ve zrychleném řízení

²⁷Naléhavé řízení o předběžné otázce a zrychlené řízení [online],[cit. 01. března 2021]. Dostupné na <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-10/tra-doc-cs-div-c-0000-2019-201906086-05_00.pdf>.

²⁸Data vyhledány prostřednictvím vyhledávacího formuláře. Dostupné na <<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=cs>>.

1.9.1 Žádosti o zrychlené řízení o předběžné otázce v letech 2012-2020

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet žádostí o zrychlené řízení	6	16	15	18	20	30	33	50	40

Tabulka č. 7²⁹- počet žádostí o zrychlené řízení

O žádostech, jak bylo výše zmíněno, rozhoduje předseda SDEU, který je podle mého názoru, ve smyslu povolování žádostí o zrychlené řízení, velice přísný. Např. v roce 2015 povolil pouze 1 žádost, nebo v roce 2017 pouze 4 žádosti o zrychlené řízení. Podobně rozhodoval i v minulých letech. Toto konstantní a přísné rozhodování může hrát klíčovou roli při budoucím uvažování o podávání žádostí o zrychlené řízení.

²⁹ Soudní dvůr EU. *Výroční zpráva 2020*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2021, s. 208-235.

2 Řízení o předběžné otázce EU

Řízení o předběžné otázce řadíme do kategorie nepřímých žalob společně s námitkami protiprávnosti aktů unijního práva. Jak bylo výše uvedeno, řízení o předběžné otázce je založeno na vzájemné spolupráci, tedy spolupráci SDEU se soudy členských států. Samotná spolupráce spočívá v tom, že soud členského státu, v případě pochybností o výkladu a platnosti unijního práva, podá předběžnou otázku. SDEU poté vydá závazný výklad ustanovení, který soudce členského státu musí respektovat a následně na základě tohoto závazného stanoviska musí spor rozhodnout. Soudce členského státu tedy rozhoduje samotný vnitrostátní spor s konečnou platností.³⁰

Samotné řízení o předběžné otázce se skládá ze tří fází. První fází je vznik pochybnosti národního soudu o výkladu nebo platnosti práva EU. Národní soud poté řízení zastaví a vypracuje předběžnou otázku, kterou následně předloží SDEU. Druhou fází je proces před SDEU. O předběžné otázce rozhoduje výlučně Soudní dvůr. Třetí fází představuje vydání rozhodnutí SDEU, které je pomyslně předáno národnímu soudci. Ten musí v duchu rozhodnutí rozhodnout daný spor v meritu věci.³¹

2.1 Vznik pochybností

Pochybnosti, které vzniknou na straně národního soudce, se týkají zpravidla výkladu Smluv, nebo platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Vznik pochybností je tedy podmínkou pro podání předběžné otázky k SDEU.

Unijním aktům se přičítá presumpce platnosti, tzn. pokud národní soudce má za to, že unijní akt je platný, není potřeba zahajovat, potažmo podávat předběžnou otázku. Pokud národní soudce shledá, že daný unijní akt je neplatný, musí neplatnost aktu namítnout v předběžné otázce. Národní soudce musí v předběžné otázce podrobně popsat důvody neplatnosti aktu, pokud tak neučiní, může se stát, že SDEU takovou předběžnou otázku zamítne pro nedostačené důvody. Typickými důvody pro neplatnost unijního aktu je nepřislušnost orgánu, který akt vydal nebo porušení podstatných formálních náležitostí aktu. Předběžné otázky týkající se výkladu Smluv či unijních aktů tvoří většinu případů před SDEU. Primárně by se předběžné

³⁰ STEHLÍK, Václav, Ondrej HAMULÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 140.

³¹ OUTLÁ, Veronika. *Právo Evropské unie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. s. 172-173.

otázky měly týkat výkladu unijního práva. Národní soudce zformuluje problém výkladu unijního práva, kterému v rámci daného vnitrostátnímu sporu čelí.³²

2.2 Strany řízení o předběžné otázce

Hlavními aktéry řízení o předběžné otázce jsou Soudní dvůr a jednotlivé soudy členských států EU, které mají v určitých situacích právo/povinnost předběžnou otázku zformulovat a podat SDEU. Řízení o předběžné otázce je výlučně rozhodováno prostřednictvím Soudního dvora, nikoliv prostřednictvím Tribunálu.³³ Složitější je potom otázka výkladu pojmu *soudní orgán*, který s podáváním předběžných otázek významně souvisí. SDEU se tedy pojmem *soudní orgán* zabýval a prostřednictvím judikatury stanovil určité právní znaky³⁴, viz podkapitola 2.2.2.

Důležité je zde upozornit, že se účastníci vnitrostátního řízení, tedy účastníci původního sporu, automaticky nestávají účastníky řízení před SDEU. Tato skutečnost je daná zejména tím, že hlavním cílem řízení o předběžné otázce je výklad práva EU, nikoliv hledání spravedlnosti v rámci sporu.³⁵ Ve vztahu k jednotlivcům je řízení o předběžné otázce pouze nástrojem nepřímé ochrany. Jednotlivec totiž není účastníkem řízení o předběžné otázce, tzn. nemá právo aktivní legitimace.³⁶

2.2.1 Soudní dvůr EU

Jak bylo výše uvedeno, o předběžných otázkách rozhoduje výlučně Soudní dvůr. V meritu věci rozhoduje samotný národní soud, který otázku podal. Jedním z důvodů proč národní soud rozhoduje s konečnou platností je skutečnost, že má podrobnější informace o daném sporu a také má lepší znalost vnitrostátního právního řádu než Soudní dvůr. Hlavním úkolem Soudního dvora je pomoc zpravidla s výkladem unijního práva, tedy pomoc s určitým konkrétním problémem, který je klíčový pro vydání rozhodnutí v meritu věci.³⁷ Důležité je také poznamenat, že řízení o předběžné otázce je mezitímním řízením a že je založeno na principu spolupráce SDEU a soudů členských států, není zde vztah nadřízenosti či podřízenosti. Soudní

³² BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 75-83.

³³ HAMULÁK, Ondřej a Václav STEHLÍK. *Praktikum práva Evropské unie: ústavní základy a soudnictví*. 2., upr. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2013. s. 29.

³⁴ CHALMERS, Damian a kol. *European Union law: text and materials*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010, s. 153-154.

³⁵ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 288.

³⁶ EGGER, Alexandr. *Fungování a praxe řízení o předběžné otázce u Evropského soudního dvora ve světle posledního vývoje*. Evropské a mezinárodní právo, 2003, roč. 7, č. 6, s. 3.

³⁷ TICHÝ, Luboš a kol. *Evropské právo*. 3. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 377.

dvůr je zmocněn k tomu, aby rozhodl, zda je soudní orgán, který předběžnou otázku podal, možné označit za soudní orgán ve smyslu čl. 267 SFEU.³⁸

2.2.2 Národní soud

Národní soud podává předběžnou otázku a rozhoduje v meritu věci. Pro účely čl. 267 SFEU musí soudní orgán splňovat určitá kritéria, viz níže.³⁹

S ohledem na judikaturu EU je potřeba soud chápat v širším slova smyslu, jako soudní orgán. Aby soudní orgán mohl předkládat předběžné otázky, musí mít náležité právní znaky. Samotné definiční znaky pojmu *soudní orgán* byly stanoveny v judikátu *Vaassen*⁴⁰. Základním znakem je zákonný základ, který se vyznačuje tím, že daný orgán musí mít základ ve vnitrostátním právu, dostačující je zmínka o existenci samotného orgánu. Dalším znakem je stálost. Orgán musí být stálý, trvalý a neměnný. Orgán také musí svou činnost vykonávat soustavně. Dalším znakem je autoritativnost, tedy moci autoritativně rozhodnout daný spor. Bezpochybně dalším znakem soudního orgánu je nezávislost, tedy vlastnost nezávisle rozhodovat o právech a povinnostech. Nezávislost se také projevuje tím, že soudní orgány jsou odděleny od jiných mocí ve státě. Dalším znakem je, že soudní orgán rozhoduje ve sporném řízení, tzn. rozhoduje spor dvou a více účastníků. Národní soud autoritativně řeší a rozhoduje příslušný spor. Posledním znakem je, že soudní orgán se ve své rozhodovací činnosti řídí platnými právními předpisy daného státu. Rozhodnutí soudního orgánu je vydáno na základě platného práva.⁴¹

2.3 Předložení předběžné otázky

Další fází řízení o předběžné otázce je předložení předběžné otázky k SDEU. Pokud daný soudní orgán splní všechny výše uvedené znaky kumulativně, může předběžnou otázku SDEU předložit. Samozřejmě mohou vznikat tzv. šedé zóny, které se vyznačují zejména tím, že se zde nacházejí sporné případy, popřípadě výjimky. Do těchto zón můžeme zařadit rozhodce a orgány profesních komor. Obecně rozhodci činní v rozhodčím řízení nemají právo podávat předběžné otázky SDEU, protože nemají obligatorní rozhodovací pravomoci a role členského státu je

³⁸ CRAIG, Paul, DE BÚRCA, Gráinne. *EC law: text, cases, and materials*. 4th editon. Oxford: Clarendon Press, 2008, s. 464.

³⁹ STEHLÍK, Václav, Ondrej HAMULÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. s. 140.

⁴⁰ Věc 61/65 , G. Vaassen-Göbbels v. Beambtenfonds Mijnbetrijf., [1966] ECR 261.

⁴¹ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 26-31.

v rámci rozhodčího řízení výrazně omezena, viz případ *Nordsee*.⁴² Samozřejmě existují výjimky. Rozhodnutí *Nordsee* automaticky neomezuje možnost ostatních rozhodců podat předběžnou otázku, která poté bude přípustná. Klíčový znakem v případě *Nordsee* byl soukromý charakter rozhodčího řízení a dobrovolnost. Typickým příkladem, kdy rozhodčí soud mohl předběžnou otázku podat, byl případ *Danfoss*.⁴³ V tomto případě smírčí orgán podával předběžnou otázku týkající se kolektivního sporu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Hlavním kritériem pro uznání předběžné otázky za přípustnou bylo, že muselo dojít k zachování plného účinku unijního práva a také skutečnost, že se jednalo o konečné rozhodnutí, tedy o konečnou instanci.⁴⁴

Účastníci řízení v rámci vnitrostátního řízení nemají na podání předběžné otázky právní nárok, a to ani v případě, že je národní soud povinen (tedy obligatorně) předběžnou otázku podat.⁴⁵

2.3.1 České soudní orgány

V rámci českého právního prostředí splňují všechny potřebné právní znaky pro podání předběžných otázek všechny české soudy, tedy soudy civilní, trestní a správní.⁴⁶ Dosud bylo Českou republikou podáno celkem 78 předběžných otázek, přičemž žádná z nich nebyla podaná Ústavním soudem ČR. Nejvyšší soud (dále jen „NS“) a NSS jsou soudy poslední instance a mají tak v případě vzniku pochybností povinnost předběžnou otázku podat. Nejvíce podaných předběžných otázek pochází od NSS s počtem 33. NS podal zatím pouze 10 předběžných otázek.⁴⁷

2.4 Obligatorní předložení předběžné otázky

Z čl. 267 SFEU lze odvodit, že je zde existence obligatorního a fakultativního zahájení řízení o předběžné otázce, tedy situace kdy soudce musí nebo může předběžnou otázku podat. V případě, že národnímu soudu vzniknout pochybnosti o výkladu či platnosti práva EU a zároveň rozhoduje v poslední instanci, musí předběžnou otázku Soudnímu dvoru podat.

⁴² Věc 102/81 *Nordsee*“ Deutsche Hochseefischerei GmbH v. Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG [1982] ECR 1095.

⁴³ Věc 109/88 *Danfoss* [1989] ECR 3199

⁴⁴ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 33-35.

⁴⁵ SVOBODA, Pavel. *Úvod do Evropského práva*. 3. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 153.

⁴⁶ STEHLÍK, Václav, Ondřej HAMULÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. s. 140.

⁴⁷ Data získané z oficiálních stránek NSS. Dostupné na <<http://www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane-NSS/art/533?menu=254>>.

Možným důvodem, proč se předběžná otázka musí pokládat až v poslední instanci je ten, že spor je zde zřetelnější a jasnější než v prvotní fázi, tedy u soudu prvního stupně. Dalším možným důvodem je určitá přetíženost soudů prvního stupně. Také se předpokládá, že soudci odvolávacích soudů, jako je NS a NSS, jsou více zkušenější a do jisté míry více specializovaní.⁴⁸

Soud posledního stupně nemusí, za splnění určitých podmínek řečených v případě *CLIFT*⁴⁹, předběžnou otázku podávat. Jedná se o situace, kdy je soudu výklad či platnost práva EU dostatečně jasný („*acte clair*“) nebo situace, které jsou již v judikatuře dostatečně vyjasněny („*acte éclairé*“).⁵⁰ Můžeme konstatovat, že SDEU přijal poměrně přísná kritéria CILFIT, aby donutil soudy posledního stupně zahajovat řízení před SDEU.⁵¹

Teorie *acte clair* se vyznačuje tím, že daný soudce má jasno s výkladem nebo platností práva EU. Danému soudu tedy nevznikají pochybnosti.⁵² Národní soudce může teorii *acte clair* použít za předpokladu, že budou splněny 3 podmínky. Těmito podmínkami jsou řádné respektování rysů a metod práva EU, určité porovnání daného ustanovení unijního práva ve všech oficiálních jazycích a zdůraznění pojmů práva EU. Zároveň musí být ustanovení práva EU vykládáno v jeho celkovém kontextu.⁵³ V minulosti NSS několikrát aplikoval doktrínu *acte clair* a to například v oblastech ochrany životního prostředí⁵⁴, azylových věcech⁵⁵ a cla.

Teorie *acte éclairé* je teorií, která se vyznačuje tím, že daná otázka výkladu unijního práva byla v rámci soudní činnosti EU v minulosti již řešena. Tato teorie je podmíněna existencí unijní judikatury. Zde se tedy předpokládá, že když byla daná situace již řešena, není potřeba tutéž věc řešit znovu. Národní soud nemá povinnost obracet se na SDEU s předběžnou otázkou.⁵⁶

⁴⁸ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 149.

⁴⁹ Věc 283/81 Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministry of Health. [1982] ECR 3415.

⁵⁰ STEHLÍK, Václav, Ondřej HAMULÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. s. 141.

⁵¹ STEHLÍK, Václav. *Constitutional Review and the Preliminary Ruling Procedure: Commentary on the CCB Decision of the Czech Constitutional Court*. 2020. s. 126.

⁵² BOBEK, Michal. *Porušení povinnosti zahájit řízení o předběžné otázce podle článku 234 (3) SES*. Praha: C.H. Beck, 2004, s. 33

⁵³ STEHLÍK, Václav. *Constitutional Review and the Preliminary Ruling Procedure: Commentary on the CCB Decision of the Czech Constitutional Court*. 2020. s. 122.

⁵⁴ Rozsudek ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1 As 39/2006-55.

⁵⁵ Rozsudek ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 – 57.

⁵⁶ BOBEK, Michal. *Porušení povinnosti zahájit řízení o předběžné otázce podle článku 234 (3) SES*. Praha: C.H. Beck, 2004, s. 33.

2.4.1 Stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve vztahu k judikatuře CILFIT

Dne 15. dubna 2021 vydal generální advokát M. Bobek stanovisko k žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci *Conorzio Italian Management e Catania Multiservizi*.⁵⁷ Žádost se týkala výkladu zásady rovného zacházení, svobody podnikání a práv pracovníků podle SFEU.

Bobek se ve svém stanovisku zaměřuje na první otázku položenou předkládajícím soudem, zda národní soud posledního stupně musí předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu unijního práva. Bobek také připomíná, že se stanovisko týká výlučně žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu unijního aktu. Bobek také uvádí, že má národní soud, vedle povinnosti předložit předběžnou otázku, také možnost se obrátit na Soudní dvůr s žádostí o pomoc při výkladu unijního práva.⁵⁸ Bobek navrhuje, aby se Soudní dvůr začal znovu zabývat spisem CILFIT.⁵⁹ Ve svém stanovisku navrhuje, aby došlo k přizpůsobení povinnosti odkazovat se na čl. 267 třetí pododstavec SFEU a výjimek tak, aby reflektovalo potřeby současného soudního systému práva EU a aby mohlo být následně realisticky používáno.

Bobek ve stanovisku konkrétně navrhuje povinnost soudům poslední instance podat předběžnou otázku za splnění třech kumulativních podmínek:

- vznik pochybnosti výkladu práva EU,
- možnost výkladu práva EU více než jedním možným způsobem,
- způsob, jakým má být dotčené právo EU vykládáno, nelze odvodit ze stávající judikatury Soudní dvůr.⁶⁰

V případě, že by se vnitrostátní soud rozhodl nepodat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, je povinen uvést důvody. Zároveň by musel poskytnout vysvětlení, která ze tří podmínek nebyla splněna a proč.

⁵⁷ Věc C-561/19 *Conorzio Italian Management, Catania Multiservizi SpA vs Rete Ferroviaria Italiana SpA* [2019] ECLI:EU:C:2021:29

⁵⁸ EU Law Live. *JUSTICE & LITIGATION*. Madrid, Spain. 2021. [online]. [cit. 02. června 2021]. Dostupné na <https://eulawlive.com/ag-bobek-advises-court-of-justice-to-revisit-its-cilfit-case-law-on-the-duty-to-make-references-for-preliminary-rulings/>

⁵⁹ Věc 283/81 *Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministry of Health* [1982] ECR 3415

⁶⁰ Stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve věci *C-561/19 Conorzio Italian Management, Catania Multiservizi SpA vs. Rete Ferroviaria Italiana SpA*. [2021] ECLI:EU:C:2021:291.

2.4.2 Načasování předběžné otázky

Národní soudce pokládá předběžné otázky ve kterékoliv fázi soudního řízení, může je podat na začátku, kdykoliv v průběhu, nebo i v rámci odvolacího řízení. Je zde ale žádoucí, aby rozhodnutí předložit žádost o předběžné otázce, bylo přijato v té fázi řízení, kdy je soud schopen vylíčit a vymezit skutkový stav sporu. SDEU tak bude mít k dispozici veškeré potřebné informace. Můžeme říct, že je zde ponechána určitá volnost soudcům, kdy předběžnou otázku podat, ale musí se dbát na to, aby byly Soudnímu dvoru vylíčeny všechny důležité skutkové okolnosti.⁶¹

2.4.3 Fakultativní předložení předběžné otázky

Národní soudce může podat předběžnou otázku za předpokladu, že je jeho rozhodnutí závislé na odpovědi na předběžnou otázku a zároveň je proti rozhodnutí přípustný opravný prostředek. V těchto situacích tedy soudce může, ale nemusí předběžnou otázku podat. Opravný prostředek je i ten prostředek, o kterém rozhoduje pouze nadřízený soud, v rámci českého právního řádu se poté jedná i o dovolání.⁶²

2.5 Nepřípustnost předběžné otázky

Ještě předtím, než vůbec řízení Soudní dvůr zahájí, rozhodne, zda je příslušný o dané předběžné otázce rozhodnout. V minulosti Soudní dvůr tuto záležitost neřešil a odpovídal na všechny položené předběžné otázky bez většího přezkoumání, zda je nebo není příslušný. Po jistém čase přišel s jistými podmínkami vztahujícími se k zahájení řízení o předběžné otázce.⁶³

Podmínky přípustnosti předběžných otázek nejsou v rámci unijního práva komplexně upraveny. Samotná kritéria jsou upravena pouze v rámci judikatury SDEU. Můžeme říct, že je SDEU ponechána určitá volnost při posuzování přípustnosti předběžných otázek. Dle SDEU jsou nepřípustnými předběžnými otázkami takové, které nemají faktický spor, dále otázky, které se nezabývají výkladem práva EU, nebo otázky, které jsou příliš obecné. Dalším důvodem pro nepřípustnost je, že podávající soud nedostatečně vylíčil rozhodné skutečnosti, nebo že otázka je spíše politického charakteru. Předběžná otázka se může stát nepřípustnou také pro

⁶¹ Informativní sdělení Soudního dvora EU o zahajování řízení o předběžné otázce vnitrostátními soudy. C 160/1 ze dne 28. května 2011.

⁶² STEHLÍK, Václav, Ondrej HAMULÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. s. 141.

⁶³ STEHLÍK, Václav. *K charakteristice vztahu mezi národními soudy a Soudním dvorem v řízení o předběžné otázce*. *Jurisprudence*, 2005, roč. 14, č. 5, s. 3.

nesplnění procesních podmínek, a to z důvodů, že předkládající orgán není orgánem ve smyslu čl. 267 SFEU, nebo také protože nevznikl důvod k podání předběžné otázky. Dalším důvodem je, že se předběžná otázka kříží s jiným druhem řízení před SDEU.⁶⁴ V případech, které byly uvedené výše, SDEU vysloví nepřipustnost pro danou předběžnou otázku. V roce 2019 bylo pro nepřipustnost nebo pro zjevnou nepřipustnost ukončeno celkem 70 předběžných otázek z 641, což je cca 10%. V roce 2018 poté bylo 35 z celkových 568 předběžných otázek, což odpovídá cca 6%. Tato data korespondují s daty M. Bobka,⁶⁵ který uvádí, že Soudní dvůr každoročně odmítne 5 až 10% předběžných otázek.

2.6 Odpovědnost za nepoložení předběžné otázky národním soudcem

Mohou vzniknout situace, kdy národní soud nepodal předběžnou otázku a tu povinnost měl. Národní soud tedy poruší svou povinnost stanovenou čl. 267 SFEU tím, že nepředloží předběžnou otázku nebo ji předloží, ale nedostatečně. Národní soud je za nepoložení předběžné otázky odpovědný, když dojde k naplnění tří podmínek. První podmínkou je, že dané porušené ustanovení musí dávat jednotlivci určitá práva, dále že porušení unijního práva musí být dostatečně zjevné a musí existovat příčinná souvislost mezi porušením a vzniklou škodu.⁶⁶

2.6.1 Národní ústavní úroveň

V rámci českého právního prostředí se může jednat o domáhání svých práv prostřednictvím ústavního soudnictví. Nepoložením předběžné otázky dochází k porušení ústavně garantovaných práv (porušení práva na řádný proces, nebo práva na zákonného soudce). Jednotlivec tedy může podat ústavní stížnost.⁶⁷ V roce 2009 byla společností Pfizer, spol. s r. o., podána ústavní stížnost, ve které si společnost stěžovala, že došlo, v důsledku nepodání předběžné otázky, k porušení práva na zákonného soudce. Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl.⁶⁸

2.6.2 Žaloba na porušení smluv členským státem

Žaloba na porušení Smluv dle čl. 258-260 SFEU je tzv. dozorčí žalobou, o které rozhoduje Soudní dvůr. Tento významný kontrolní sankční mechanismus je provozován Komisí a platí

⁶⁴ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 106-107.

⁶⁵ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 101.

⁶⁶ Věc C-224/01 Köbler [2003] ECLI:EU:C:2003:513.

⁶⁷ GRMELOVÁ, Nicole. *Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie jako porušení práva na spravedlivý proces*. Mezinárodní vztahy. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2014. s. 107.

⁶⁸ Nález Ústavního soudu ze dne ze dne 8. ledna 2009, sp. zn. II. ÚS 1009/08.

vůči všem členským státům.⁶⁹ Obecně můžeme říci, že členský stát nese odpovědnost za všechny své moci ve státě stejně. Soudní moc je tou mocí, z hlediska kontrolního mechanismu, asi nejsložitější. Komise přistupuje k otázkám souvisejícím se soudní mocí velice opatrně, neboť si je vědoma, že se jedná o citlivou oblast. V minulosti jeden z generálních advokátů ve věci *Bouchereau*⁷⁰ navrhl, že by se měl potrestat pouze soud, který úmyslně porušil právo EU, protože si je vědom častých omylů v justiční sféře.⁷¹

2.6.3 Žaloby na náhradu škody proti členskému státu

Problematika náhrady škody byla řešena ve věci *Köbblers*⁷², kde SDEU došel k závěru, že obecně všechny státy jsou odpovědné za své soudy, respektive za chyby svých soudů. Jednotlivec tedy má nárok na náhradu škody, která mu vznikla. Mimo jiné také sdělil, že ústavní klauzule o neodpovědnosti státu za rozhodnutí svých soudů nehrají pro účely náhrady škody vůbec žádnou roli.⁷³

2.7 Předmět řízení o předběžné otázce

Předmětem řízení o předběžné otázce je výklad a platnost práva EU, nikoliv výklad a platnost práva národního. Předmětem tedy je výklad primárního práva EU, tedy výklad zřizovacích smluv, včetně všech jejich dodatků, příloh a protokolů. Předmětem jsou také přístupové smlouvy a revizní smlouvy. Dalším předmětem je výklad právních aktů EU, tedy výklad aktů přijatých institucemi EU, konkrétně Evropským parlamentem, Radou, Komisí, Evropskou ústřední bankou. Předmětem výkladu jsou závazné (nařízení, směrnice a rozhodnutí), ale i nezávazné akty EU (doporučení a stanoviska)⁷⁴, také dohody a prohlášení⁷⁵. Předmětem výkladu jsou také mezinárodní smlouvy (dle mezinárodního práva veřejného), kterými je EU vázána, protože jsou součástí právního řádu EU. Jak bylo výše zmíněno, SDEU neprovádí výklad a přezkum platnosti vnitrostátního práva. Oblastmi, kde se předběžné otázky

⁶⁹ HAMULÁK, Ondrej a Václav STEHLÍK. *Praktikum práva Evropské unie: ústavní základy a soudnictví*. 2., upr. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2013. s. 100.

⁷⁰ Věc 30/77 *Regina / Bouchereau* [1977] ECLI:EU:C:1977:172.

⁷¹ ŠLOSARČÍK, Ivo. *Evropský soudní dvůr a předběžná otázka podle čl. 234 SES*. Institut pro evropskou politiku.[online]. [cit. 08. března 2021]. Dostupné na <http://old.europeum.org/doc/arch_eur/ISlosarcik_team_europe.pdf>.

⁷² Věc C-224/01 *Gerhard Köbler contre Republik Österreich*. [2003] ECLI: ECLI:EU:C:2003:513.

⁷³ ŠLOSARČÍK, Ivo. *Evropský soudní dvůr a předběžná otázka podle čl. 234 SES*. [online]. [cit. 08. března 2021]. Dostupné na <http://old.europeum.org/doc/arch_eur/ISlosarcik_team_europe.pdf>.

⁷⁴ Věc 322/88 *Grimaldi v. Fonds des maladies professionnelles*. [1976] ECLI:EU:C:1989:646.

⁷⁵ Věc 59/75 *Pubblico Ministero v. Flavia Manghera a další*. [1989] ECLI:EU:C:1976:14.

podávají nejčastěji, jsou oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva, ochrany spotřebitele, daní, dopravy, viz tabulka č. 8.⁷⁶

V rámci výkladu primárního práva se bude SDEU zejména zabývat Smlouvou o Evropské unii, Smlouvou o založení Evropského společenství pro atomovou energii a Smlouvou o fungování EU. SDEU má pouze pravomoc se zabývat výkladem, nikoliv platností samotných smluv. Nepřísluší mu totiž přezkum primárního unijního práva.⁷⁷

V rámci výkladu sekundárního práva EU se bude SDEU zabývat platností a výkladem nařízení, směrnic, rozhodnutí, doporučení a stanovisek přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Předběžné otázky se mohou také týkat výkladu mezinárodních smluv uzavřených EU s třetími zeměmi. Soudní dvůr odmítá rozhodovat o výkladu mezinárodních smluv,⁷⁸ které si členské státy samy uzavřely. Mohlo by tím dojít k narušení svrchovanosti států.⁷⁹

2.7.1 Statistika počtu podaných předběžných otázek v jednotlivých oblastech práva EU

Pokud se podíváme do Výroční zprávy z roku 2020, která se zabývá soudní činností SDEU, zjistíme, že nejvíc podaných předběžných otázek za rok 2020 bylo v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Další v pořadí byla oblast dopravy, poté oblast daní, oblast ochrany spotřebitele, oblast sbližování právních předpisů a oblast sociální politiky. Z celkových 555 podaných předběžných otázek se každá pátá týkala prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

Oblast práva EU	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	Doprava	Daně	Ochrana spotřebitele	Sbližování předpisů	Sociální politika
Počet otázek 2020	95	83	61	37	35	32

Tabulka č. 8⁸⁰ - počet předběžných otázek za rok 2020

⁷⁶ STEHLÍK, Václav, Ondrej HAMULÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). s. 142.

⁷⁷ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 84-86.

⁷⁸ Věc 130/73 *Magdalena Vandeweghe a další v. Berufsgenossenschaft für die chemische Industrie*. [1973] ECR 1329.

⁷⁹ OUTLÁ, Veronika. *Právo Evropské unie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. s. 165.

⁸⁰ Soudní dvůr Evropské Unie. *Výroční zpráva 2020*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2020, s. 208-235.

Oblast práva EU/rok	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	Ochrana spotřebitele	Daně	Doprava	Sociální politika	Volný pohyb osob
2015	50	39	43	19	32	14
2016	76	21	68	23	33	27
2017	90	34	53	78	43	13
2018	80	41	69	39	45	16
2019	103	72	67	51	40	40
2020	95	37	61	83	32	13

Tabulka č. 9⁸¹ - počet předběžných otázek v jednotlivých oblastech práva EU

Pokud porovnáme počty podaných předběžných otázek s minulými léty, dojdeme k závěru, že se počet předběžných otázek v určitých oblastech navyšuje. Nárůst můžeme spatřovat zejména v oblastech prostoru svobody, bezpečnosti a práva, nebo v oblasti dopravy.

2.8 Forma předběžné otázky

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce může mít libovolnou formu. Zvolenou formu ale musí vnitrostátní právo připouštět.⁸² V ČR má rozhodnutí o předložení předběžné otázky vždy formu usnesení. V rámci správního soudnictví je důležitý § 53 odst. 2 s.ř.s., v rámci občanského soudního řízení § 167 odst. 1 o.s.ř. a v rámci trestního řízení § 119 odst. 1 tr.ř. V jiných členských státech se používá forma rozsudku.⁸³

2.9 Obsah předběžné otázky

Obsahové náležitosti předběžných otázek by měly obsahovat, dle čl. 94 Jednacího řádu Soudního dvora, stručné vylíčení předmětu daného sporu, také rozhodné skutečnosti, které se v rámci sporu staly, popřípadě skutkové okolnosti. Problém, který národní soudce řeší, by měl být popsán dostatečně, měl by být srozumitelný, protože se poté jako jediný dokument překládá do ostatních jazyků EU. Samotná přeložená předběžná otázka je poté zaslána ostatním institucím EU a také ostatním členským státům EU. Poté je dán prostor, aby se státy a instituce

⁸¹ Soudní dvůr EU. *Výroční zprávy 2015-2020*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie. s. 208-235.

⁸² Soudní dvůr EU (2019): *Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahajování řízení o předběžné otázce*. Úř. věst. EU C 380/01. 8. 11. 2019.

⁸³ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 169.

mohly k předběžné otázce vyjádřit. Předběžná otázka tedy musí být stručná, ale nikoliv příliš obecná.⁸⁴ Důležité je zmínit, že se zde musí jednat o faktický spor, pravděpodobná absence sporu zde může vyvolat úvahy o možném zneužití předběžné otázky. SDEU by poté mohl uvažovat o možnosti odmítnout předběžnou otázku.⁸⁵ SDEU je v této situaci odkázán pouze na podklady a informace podané národním soudcem, pokud národní soud nedodá potřebné informace, může jej SDEU vyzvat k doplnění nebo rovnou předběžnou otázku odmítnout a označit ji za nepřijatelnou. Žádost by měla obsahovat znění vnitrostátního předpisu. Nezbytnou součástí předběžné otázky je uvedení důvodu, proč národní soud podává předběžnou otázku. Předběžná otázka by tedy měla obsahovat jednak skutkové a právní okolnosti, ale také odůvodnění podání předběžné otázky. Předběžné otázky musí být datované a podepsané příslušným soudcem. Následně se předběžná otázka zasílá kanceláři Soudního dvora v Lucemburku.⁸⁶

Usnesení o položení předběžné otázky ČR

Usnesení by tedy mělo obsahovat:

- Označení soudu - Okresní/krajský/NS /NSS/Ústavní soud ČR
- Číslo jednací
- Označení věci
- Účastníky řízení a jejich právní zástupce
- Formulaci předběžné otázky a informace, že se řízení přerušuje
- Odůvodnění podání předběžné otázky - vyličení skutkových a právních okolností, ustanovení českého práva, který je předmětem výkladu, důvod podání předběžné otázky
- Poučení o opravných prostředcích, datum a podpis⁸⁷

2.10 Řízení o předběžné otázce před SDEU

V momentě, kdy národní soud předběžnou otázku předloží, oznámí tuto skutečnost vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora všem účastníkům řízení. Tedy účastníkům původního řízení, členským státům, Komisi, státům, které jsou stranami Dohody o EHP a nejsou členskými státy EU, popřípadě i orgánu EU, který vydal daný akt unijního práva, jenž je předmětem sporu.

⁸⁴ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 117-120.

⁸⁵ Stanovisko generálního advokáta Fennellyho ve věci *C-105/94 Celestini v. Saar-Sektellerei Faber [1997] ECR I-2971 na str. I-2986, bod 24.*

⁸⁶ Konsolidované znění Jednacího řádu Soudního dvora ze dne 25. září 2012.

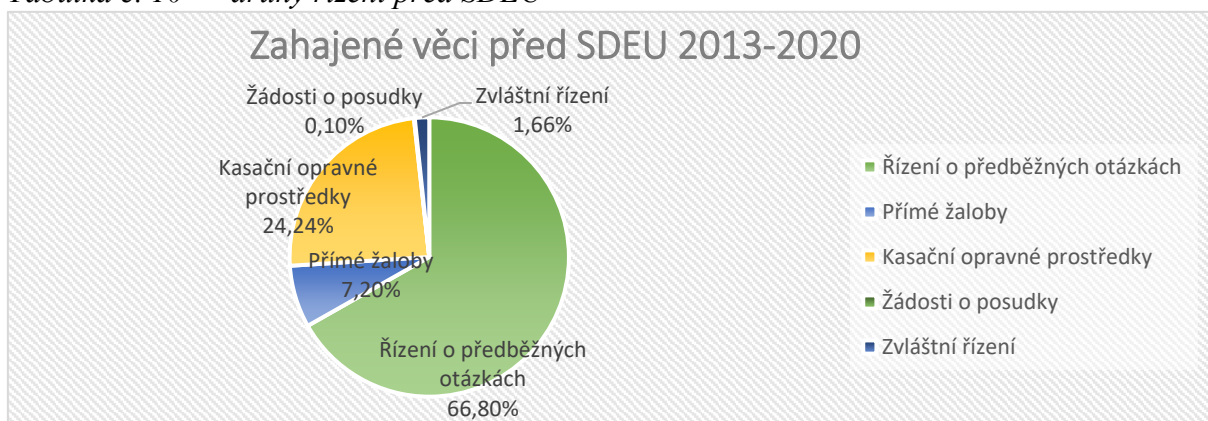
⁸⁷ BOBEK, Michal. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. s. 171.

Členské státy jsou zastupovány vládními zmocněnci. Zmocněnci mají před SDEU určitá práva a záruky, které jsou nezbytné k výkonu jejich funkcí, vše určuje Jednací řád SDEU. Vládní zmocněnec pro zastupování ČR v rámci všech typů řízení před SDEU je M. Smolek. Tato funkce je jmenována vládou ČR. Hlavním úkolem vládního zmocněnce je zastupovat ČR.⁸⁸

Pokud se podíváme na statistiky, tak zjistíme, že počet řízení o předběžných otázkách několikanásobně převyšují počty jiných řízení před SDEU. Tato data opět podtrhují významnost a důležitost řízení o předběžné otázce v kontextu práva EU.

Druh řízení /rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Řízení o předběžných otázkách	428	436	470	533	568	641	556
Přímé žaloby	74	48	35	46	63	41	37
Kasační opravné prostředky ⁸⁹	111	215	175	147	199	266	125
Žádosti o posudek	1	3	0	1	0	1	1
Zvláštní řízení	8	11	12	12	19	17	10

Tabulka č. 10⁹⁰ - druhy řízení před SDEU

Graf č. 2 - zahájené věci před SDEU v letech 2013-2020

⁸⁸ Vládní zmocněnec pro zastupování ČR před SDEU. MZV.[online]. [cit. 08. března 2021]. Dostupné na <https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vladni_zmocnenec_pro_zastupovani_cr_pred/index.htm>.

⁸⁹ Kasační opravné prostředky obsahují i kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejších účastenství.

⁹⁰ Soudní dvůr EU. *Výroční zprávy 2013-2020*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie. s. 208-235.

2.10.1 Písemná část řízení o předběžné otázce

Samotná neúčast v písemné části řízení neznemožňuje účast v ústním řízení. Členským státním se znění předběžné otázky doručuje v původním znění, společně s překladem do úředního jazyka státu. Účastníci mají poté 2 měsíce na to předložit svá vyjádření, popřípadě předložit spisy, které se řízení týkají. Součástí řízení o předběžné otázce je zveřejnění předběžných otázek a účastníků řízení v Úředním Věstníku. Součástí písemné části řízení jsou také písemná vyjádření účastníků řízení, popřípadě států. V rámci řízení o předběžné otázce určí předseda Soudního dvora soudce zpravodaje. První generální advokát určí generálního advokáta. Soudce zpravodaj poté připraví předběžnou otázku, následně se koná všeobecná schůze soudců a generálních advokátů a dochází k přidělení kolegia.⁹¹

2.10.2 Ústní část řízení o předběžné otázce

Po skončení písemné části řízení je dán prostor 3 týdnů k tomu, aby se mohli účastníci řízení vyjádřit, zda a proč chtějí ústní řízení. Soudní dvůr poté na základě návrhů soudce zpravodaje a vyjádření generálního advokáta rozhodne, zda se bude konat jednání a provádění dokazování. Pokud Soudní dvůr rozhodne kladně, koná se ústní řízení, ve kterém se mohou klást otázky účastníkům řízení. Poté na veřejném zasedání, které se uskuteční zpravidla o několik týdnů až měsíců poté, předloží generální advokát své stanovisko. Soudní dvůr může rozhodnout, že věc projedná bez stanoviska generálního advokáta. Následně soudce zpravodaj vypracuje návrh rozhodnutí a koná se porada soudců. Rozhodnutí je poté přijato většinou. Rozhodnutí je podepsáno soudci, kteří se účastnili ústního řízení. Následně je rozhodnutí zveřejněno ve Sbírce rozhodnutí.⁹²

2.11 Rozhodnutí o předběžné otázce

Cílem výše uvedeného řízení před SDEU je vydání rozhodnutí, na základě kterého národní soud rozhodne v meritu věci. Rozhodnutí o předběžné otázce má 3 základní prvky – formu, obsah a účinek.

⁹¹ Soudní dvůr EU. *Prezentace* [online]. [cit. 15. března 2021]. Dostupné na https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/cs/.

⁹² Igor Blahušiak, Euroskop, [online]. [cit. 09. března 2021]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/105/sekce/prubeh-soudniho-rizeni/>.

2.11.1 Forma a obsah rozhodnutí

Rozhodnutí o předběžné otázce má formu rozsudku. V případech, kdy je věc vzata zpět, Soudní dvůr rozhoduje o vyškrtnutí věci formou usnesení. Rozsudek obsahuje hlavičku, kde nalezneme označení věci, strany sporu, složení soudců SDEU a právní zástupce jednotlivých stran sporu. Součástí je také právní rámec, ve kterém jsou vypsaná ustanovení unijního i ustanovení národního práva, která jsou předmětem výkladu. Rozhodnutí také obsahuje vylíčení sporu v původním řízení a předběžné otázky. Nejdůležitější částí rozsudku jsou odpovědi na položené předběžné otázky. SDEU se také vyjadřuje k nákladům řízení. Součástí jsou také podpisy soudců.

2.11.2 Účinky rozhodnutí

Zde je důležité rozlišovat závaznost rozhodnutí Soudního dvora v rámci výkladu práva EU a platnosti práva EU. Účinky rozhodnutí týkající se platnosti práva EU byly judikaturou v minulosti již nepřímo řešeny.⁹³ Rozhodnutí Soudního dvora, které označuje daný akt práva EU za neplatný, je závazné pro všechny soudy členských států. V případě, že vzniknou nové pochybnosti o platnosti daného ustanovení, může se národní soud znovu obrátit s předběžnou otázkou na SDEU. Závaznost rozhodnutí týkající se výkladu práva EU byla taktéž již v minulosti v rámci judikatury řešena.⁹⁴ Rozhodnutí týkající se výkladu unijního práva jsou závazná pouze pro účastníky řízení – *inter partes*.⁹⁵

2.11.3 Zveřejnění ve Sbírce rozhodnutí SDEU

Závěrečnou fází je zveřejnění rozhodnutí o předběžné otázce ve Sbírce rozhodnutí, kde nalezneme veškerou judikaturu Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu EU. Veškerá rozhodnutí jsou přeložena do všech úředních jazyků Unie. Pro účely vyhledávání rozhodnutí o předběžných otázkách se používá webový portál <https://curia.europa.eu/>.⁹⁶

⁹³ Věc 66/80 SpA International Chemical Corporation v. Amministrazione delle finanze dello Stato. [1981] ECR 1191.

⁹⁴ Věc 29/68 Milch-, Fett- und Eierkontor GmbH v Hauptzollamt Saarbrücken. [1969] ECR 165.

⁹⁵ BOBEK, Michal. Předběžná otázka v komunitárním právu. Praha: Linde, 2005. s. 363.

⁹⁶Digitální Sbírka rozhodnutí - EUR- Lex. [online]. [cit. 10. března 2021]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/eu-case-law/reports.html?locale=cs/>>

3 Předběžná otázka a české soudy

Tato kapitola je zaměřena na vztah předběžných otázek a českého právního prostředí. Budou zde uvedeny statistiky všech podaných předběžných otázek jednotlivými českými soudními orgány. Součástí této kapitoly bude také analýza vybraných předběžných otázek NSS.

3.1 Legislativa ČR v souvislosti s předběžnou otázkou

Předběžná otázka je v rámci českého právního řádu upravena pouze procesněprávně. Procesněprávní úpravou předběžných otázek se zabývají 3 právní předpisy. Těmito předpisy jsou správní řád soudní, občanský soudní řád a trestní řád. Správní řád soudní, tedy z. č. 150/2002 Sb., obsahuje ustanovení týkající se předběžné otázky v rámci § 48 odst. 1 písm. a). Občanský soudní řád z. č. 99/1963 Sb. upravuje předběžnou otázku v § 109 odst. 1 písm. d). Soud nemůže dojít k přerušení řízení o výkonu rozhodnutí (srov. § 254 odst. 2) ani k přerušení exekučního řízení (srov. § 35 odst. 5 zákona č. 120/2001Sb.). Dle § 109 rozhoduje národní soud formou usnesení, přičemž je odvolání přístupné jen v případě, pokud bylo řízení přerušeno. V obou případech se jedná pouze o možnosti přerušení soudního řízení.⁹⁷ Trestní řád z. č. 141/1961 Sb. upravuje předběžnou otázku v §9a, který řeší mimo jiné otázku přerušení řízení, ale také otázku závaznosti rozhodnutí o předběžné otázce. § 9a odst. 4 nám říká, že rozhodnutí SDEU je závazné pro všechny orgány v trestním řízení, tzn. zákonodárcem byl rozšířen dosah rozhodnutí o předběžné otázce a to na všechny orgány v trestním řízení. Rozhodnutím tedy není vázán pouze soud, který rozhoduje v meritru věci, ale také například státní zástupce, nebo policejní orgán.

Obecně můžeme říct, že soudy aplikují 3 standardní postupy při podávání předběžných otázek. Tyto praktiky vycházejí čistě ze soudní praxe českých soudů. Tou první možností je, že soudce prostřednictvím usnesení přeruší řízení a následně vydá další usnesení o předložení předběžné otázky. U druhého postupu soudce předloží předkládací zprávu, poté vydá usnesení o přerušení a následně vydá sdělení o tom, že předběžnou otázku podává. Tím posledním typem je vydání jednoho usnesení, které obsahuje jednak informaci o přerušení řízení a informaci o podání předběžné otázky.⁹⁸

⁹⁷ DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Velké komentáře. § 109.

⁹⁸ ŽONDRA, M. *Položení předběžné otázky v kontextu českého procesního práva*. Právní fórum č. 11/2008. Praha: ASPI, a. s., 2008. s. 475.

3.2 České soudy a čl. 267 SFEU

Všechny české soudy ČR splňují právní Vassenská kritéria⁹⁹ k předkládání předběžných otázek SDEU. Spadají zde tedy soudy uvedené v čl. 91 Ústavy ČR, těmito soudy jsou NS, NSS, vrchní, krajské a okresní soudy. NS a NSS jsou soudy poslední instance, v případě vzniku pochybnosti o výkladu práva EU vzniká soudům povinnost podat předběžnou otázku. Zbylé soudy tuto povinnost nemají, neboť nejsou soudy poslední instance.

Historicky první předběžná otázka byla podaná v roce 2007 Okresním soudem v Českém Krumlově, ve věci Jan Vorel v. Nemocnice Český Krumlov. Předběžná otázka se týkala výkladu pojmu „pracovní doba“ v rámci pohotovostní služby lékařů, konkrétně výkladu směrnice Rady č. 93/104 / ES, s. 18–24; Směrnice 2003/88 / ES, s. 9–19. Můžeme říct, že se jednalo o „zahřívací otázku“ českých soudů, protože např. chybělo odůvodnění podání předběžné otázky, nebo také důkladnější vylíčení skutkových okolností sporu. Tyto nedostatky se daly očekávat, neboť se jednalo o první předběžnou otázku.¹⁰⁰

3.2.1 Ústavní soud ČR

Ústavní soud ČR (dále jen „ÚS“) není součástí čl. 91 Ústavy a není součástí systému obecných soudů. Můžeme jej označit jako specializovaný soud. Navzdory tomu ÚS výše uvedené kritéria splňuje a určitě ho za soudní orgán, ve smyslu čl. 267 SFEU, můžeme považovat. ÚS je stálým soudem, což garantuje jeho ústavní zakotvení. Podmínku nezávislosti taktéž splňuje, zejména díky svému vrcholnému postavení a významnosti (ochrana ústavnosti). Pokud se jedná o řízení o ústavní stížnosti nebo o řízení o abstraktní kontrole norem, pak je splněna i podmínka spornosti. Obligatorní pravomoc lze nalézt v samotné Ústavě ČR a v z. č. 182/1993 Sb. o Ústavním soudu. ÚS tedy Vassenská kritéria splňuje. Z pohledu práva EU je ÚS soudem dle čl. 267 SFEU a je oprávněn se obracet na SDEU s předběžnými otázkami.¹⁰¹

Kde naopak můžeme spatřovat problém, je z pohledu samotného ÚS. Jde tedy zejména o ochotu ÚS, zda bude podávat předběžné otázky a bude se chtít účastnit dialogu se Soudním dvorem. Přístup českého ÚS je na první pohled sice „chladný“, neboť do dnešního dne nepodal žádnou z předběžných otázek, na druhou stranu v několika svých nálezech se k dané

⁹⁹ Kritéria stanovená v judikátu *Vaassen* viz kapitola 2.2.2

¹⁰⁰ STEHLÍK, Václav, SEHNÁLEK, David. *The use of the preliminary ruling procedure by czech courts: Historical retrospective and Beyond*. TalTech Journal of European Studies, 2020, s. 150-151.

¹⁰¹ BOHÁČEK, Lukáš. *Povinnost Ústavního soudu ČR obracet se s předběžnými otázkami na Soudní dvůr EU*. Právník, 2020, č. 7, s. 551.

problematice vyjádřil a tím tak určil svůj postoj.¹⁰² Postoj ÚS je tedy nejednoznačný, není jasné, zda bude ochoten v budoucnu vstoupit do dialogu s SDEU. Postupem času ÚS odhaloval svůj postoj k předběžným otázkám a také postoj k SDEU.¹⁰³

Svůj první postoj ve vztahu k předběžným otázkám vyjádřil v nálezu II. ÚS 14/04 ze dne 25. ledna 2006. Zde ÚS předběžnou otázku odmítl položit z důvodu, že jeho hlavním úkolem je ochrana ústavnosti, v souvislosti s tím nemohl v rámci tohoto konkrétního případu předběžnou otázku podat. ÚS naznačil, že v případě změn okolností by mohl předběžnou otázku v budoucnu podat. Svůj druhý postoj vyjádřil v nálezu Pl. ÚS 50/04 ze dne 8. března 2006, kde se zabýval otázkou, zda je orgánem oprávněným k podávání předběžných otázek. Ve svém nálezu ÚS potvrdil, že je důležité zodpovědět otázku, zda je či není oprávněn podat předběžnou otázku. Bohužel na to neodpověděl a odpovědi se vyhnul. Nepoložení předběžné otázky odůvodnil tak, že není potřeba podávat předběžnou otázku s odkazem na *acte éclairé*. Jak bylo uvedeno v předešlé kapitole, měl ÚS dobrou příležitost podat předběžnou otázku ve věci slovenských důchodů.¹⁰⁴ Předběžnou otázku, resp. dvě předběžné otázky, nakonec Soudnímu dvoru předložil NSS. Tomuto předložení předcházela „přestřelka“ mezi ÚS a Nejvyšším správním soudem. ÚS si v tomto případě trval na své argumentaci, že nařízení EU¹⁰⁵ regulující koordinaci důchodových systémů v rámci členských států nelze uplatnit na specifickou situaci rozpadu ČSFR.

Obecně můžeme říci, že se ÚS snaží pokládání předběžných otázek vyhnout. ÚS říká, že je důležité zodpovědět na otázku, zda je soudem členského státu ve smyslu čl. 267 SFEU, bohužel na to zatím neodpověděl. Čemu se také vyhýbá, je samotné položení předběžných otázek, vždy s odkazem na možné výjimky – teorie *acte éclairé a acte clair*. Možnými důvody proč ÚS nepodal zatím žádnou z předběžných otázek je strach ze ztráty autonomní povahy. Ústavní soudy se tedy mohou, v rámci řešení daného sporu, rozhodnout pro dva scénáře. Tím

¹⁰² HAMULÁK, Ondrej. *Právo Evropské unie v judikatuře Ústavního soudu České republiky*. Praha: Leges, 2010, s. 163.

¹⁰³ SEHNÁLEK, David. STEHLÍK, Václav. *European “Judicial Monologue” of the Czech Constitutional Court - Critical Review of its approach to the Preliminary Ruling Procedure*. Palacký University Olomouc, Czech Republic, 2019. s. 184.

¹⁰⁴ Věc C-399/09 ze dne 22. června, 2011, Landtová v. Česká správa sociálního zabezpečení (CSSA).

¹⁰⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. 4. 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

prvním scénářem je, že poruší požadavky SFEU a zachovají si svou autonomní povahu, nebo splní požadavky SFEU a zároveň ztratí vlastní formální autonomii u Soudního dvora.¹⁰⁶

3.3 Ostatní orgány a čl. 267 SFEU

Do kategorie ostatních orgánů můžeme zařadit rozhodčí orgány, správní orgány a dozorčí orgány. Je otázkou, zda tyto výše zmíněné orgány splňují Vaassenská kritéria.

3.3.1 Rozhodčí orgány

Rozhodčí orgány rozhodují v rámci rozhodčího řízení při majetkových sporech. Podobně jako mají soudy své soudce, i zde mají rozhodčí orgány své rozhodce, kteří jsou nezávislí a nestranní. Obecně můžeme říci, že rozhodčí orgány splňují podmínku aplikace práva, dále i podmínku, že rozhodují spory a že jsou vytvořeni na základě platného práva. Co bohužel nesplňují je, že nemají obligatorní pravomoc. Zpravidla mají pouze pravomoc specializovanou, která je jim určena ze statutu. Obecně rozhodčí orgány tedy nemohou předkládat předběžné otázky ke SDEU.¹⁰⁷

V roce 2007 podala Hospodářská komora ČR a Agrární Komora ČR, jakožto rozhodce, předběžnou otázku ve věci *Reisebüro Bühler GmbH v. Dom.info e.K., Sebastian Dieterle*.¹⁰⁸ Soudní dvůr rozhodl o vyškrtnutí věci z rejstříku Soudního dvora, protože došlo ke smírné dohodě mezi účastníky řízení. Můžeme říci, že doposud nebyla podána žádná další předběžná otázka pocházející od rozhodčích soudů. Z toho můžeme dovozovat, že statut soudních orgánů jim není přiřčen. Lze vážně pochybovat o tom, že by SDEU takovou předběžnou otázku označil za přípustnou, neboť rozhodčí orgán nemá obligatorní jurisdikci, která je jednou z podmínek pro podávání předběžných otázek (viz. věc *Nordsee*).¹⁰⁹ Navíc řízení jako takové závisí na vzniku rozhodčí smlouvy.¹¹⁰

Shrnutím lze snad pouze říct, že aby rozhodčí orgán mohl podávat předběžné otázky, musí mít obligatorní pravomoc rozhodovat daný spor. Pokud takový orgán nebude mít výše uvedenou vlastnost, nebude Soudním dvorem jeho předběžná otázka akceptována a bude

¹⁰⁶ HAMULÁK, Ondrej. *Právo Evropské unie v judikatuře Ústavního soudu České republiky*. Praha: Leges, 2010. s. 162-163.

¹⁰⁷ Rozhodčí soud. *Rozhodčí soud* [online]. [cit. 10. března 2021]. Dostupné z: <<https://www.soud.cz/o-rozhodcim-řízení>>

¹⁰⁸ Věc C-126/07 *Reisebüro Bühler GmbH v. Dom.info e.K., Sebastian Dieterle*, ECLI: EU: C: 2007: 477.

¹⁰⁹ STEHLÍK, Václav, SEHNÁLEK, David. *The use of the preliminary ruling procedure by Czech Courts: Historical Retrospective and Beyond*. *TalTech Journal of European Studies*, 2020, s. 150.

¹¹⁰ Soud členského státu ve smyslu čl. 267 SFEU | Law Portal. [online]. [cit. 30. dubna 2021]. Dostupné na <<http://www.lawportal.cz/soud-clenskeho-statu-ve-smyslu-cl-267-sfeu/>>.

následně odmítnuta. Podmínku obligatorní pravomoci rozhodčích soudů lze pro účely podání předběžných otázek považovat za dostačující. Soudní dvůr se snaží touto cestou k co možná největší jednotnosti aplikace práva EU.¹¹¹

3.3.2 Správní orgány

SDEU se také zabýval otázkou podávání předběžných otázek správními orgány. Správní orgány splňují Vaasenská kritéria opět jen částečně, protože postrádají nestrannost a nezávislost.¹¹² Jednak s ohledem na princip nadřízenosti a podřízenosti a také s ohledem na personální nezávislost (jmenování členů správních orgánů).¹¹³ V rámci české praxe byla Úřadem průmyslového vlastnictví položena předběžná otázka,¹¹⁴ která se týkala výkladu čl. 3 odst. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze dne 22. října 2008, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách. Na předběžnou otázku Soudní dvůr reagoval tak, že zjevně nemá pravomoc rozhodnout o předběžných otázkách položených Úřadem průmyslového vlastnictví.

3.3.3 Dozorčí orgány

SDEU se staví podobně negativně i k podávání předběžných otázek dozorčími orgány, podobně jako u správních orgánů. SDEU ve věci *Věc C-53/03*¹¹⁵ konstatoval, že Komise pro hospodářskou soutěž není dostatečně nestranným a nezávislým rozhodčím.

3.4 Analýza předběžných otázek podaných NSS

V rámci této podkapitoly se zaměřím na analýzu vybraných předběžných otázek NSS. NSS je největším žadatelem v oblasti předběžných otázek, proto jsem zvolil tento soud. Předmětem této podkapitoly bude tedy analýza žádostí o rozhodnutí o předběžných otázkách podaných NSS v průběhu let 2008-2020. V rámci analýzy se zaměřím zejména na postup NSS při formulaci žádostí o předběžných otázkách. Cílem nebude zkoumání věcné podstaty žádostí, ale celkové zhodnocení práce NSS s institutem předběžné otázky, zejména s ohledem na kvalitu otázek.

¹¹¹ STEHLÍK, Václav. *Řízení o předběžné otázce v komunitárním právu*. Olomouc. Vydavatelství Univerzity Palackého, 2006, s. 58.

¹¹² *Věc C-24/92 Pierre Corbiau v. Administration des Contributions*. [1993] ECR I-1277.

¹¹³ BOBEK, Michal a kol. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005, s. 61-62.

¹¹⁴ *Věc C-49/13 MF 7, a. s., proti MAFRA a. s.* ECLI:EU:C:2013:767

¹¹⁵ *Věc C-53/03 Synetairismos Farmakopoion Aitolias & Akarnanias (Syfait) a ostatní v. GlaxoSmithKline plc a GlaxoSmithKline AEVE 53/03* [2003] ECR I – 4638.

V rámci reprezentativního vzorku jsem zvolil konkrétně čtyři předběžné otázky, které byly podány NSS v průběhu let 2008 až 2020. Díky tomu mohu průřezově zhodnotit práci NSS ve formulaci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Žádosti jsou tedy voleny s čtyřletým odstupem. První předběžná otázka NSS byla podána v roce 2008 a tou má analýza začne.

Budu se proto zabývat těmito předběžnými otázkami:

- Věc C-233/08 Milan Kyrian proti Celnímu úřadu Tábor
- Věc C-18/12 Žamberk proti Finančnímu ředitelství
- Věc C-676/16 CORPORATE COMPANIES proti Ministerstvu financí
- Věc C-154/20 Kemwater ProChemie proti Odvolacímu finančnímu ředitelství, zatím nerozhodnuto

Co se týče kritérií mého výzkumu, budu zkoumat žádosti co do jasnosti, rozsahu a úplnosti. Také budu vycházet z kritérií stanovených v rámci Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahajování řízení o předběžné otázce.¹¹⁶ Zaměřím se zejména na:

- obsahové krátké vylíčení předmětu sporu,
- uvedení znění vnitrostátních předpisů, jejichž použití přichází v úvahu, a určit případně relevantní vnitrostátní judikatury,
- určení ustanovení práva EU, relevantní v projednávané věci,
- odůvodnění předkládajícího soudu,
- případné shrnutí nejdůležitějších relevantních argumentů účastníků původního řízení.

3.4.1 Věc C-233/08 Milan Kyrian proti Celnímu úřadu Tábor

Úplně první předběžnou otázku podal NSS ve věci Věc C-233/08 Milan Kyrian proti Celnímu úřadu Tábor. Žádost byla podána NSS usnesením čj. 5 Afs 48/2007-107 dne 5. 5. 2008. SDEU následně o předběžné otázce rozhodl dne 14. 1. 2010.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahovala dvě předběžné otázky, které byly formulovány poměrně jasně a srozumitelně. Předmět a podstata sporu byly v žádosti formulovány dostatečně srozumitelně. V rámci žádosti NSS jasně uvedl odkaz na unijní právo, naopak neuvedl konkrétní znění vnitrostátního práva. Pouze obecně odkázal na právní předpisy

¹¹⁶ Soudní dvůr EU (2019): Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahajování řízení o předběžné otázce. Úř. věst. EU C 380/01. 8. 11. 2019.

členského státu obecně, bez další specifikace. V žádosti NSS neuvedl patřičné odůvodnění podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

Celkově můžeme žádost o předběžné otázce zhodnotit jako „zahřívací“. NSS byl zde velice opatrný, nepouštěl se do nějakých složitostí, chtěl splnit podmínku jasnosti a přehlednosti, což se mu povedlo. Na druhou stranu předběžné otázky trpí nějakým hlubším vylíčením předmětu sporu, je zde absence odůvodnění podání a konkrétního znění vnitrostátních předpisů. Dále absentuje rozbor vztahu evropské právní úpravy s vnitrostátní úpravou.

Lze tedy konstatovat, že žádost trpí celou řadou vad. Žádost si dovoluji označit za nedokonalou.

3.4.2 Věc C-18/12 Žamberk proti Finančnímu ředitelství

Další předběžnou otázkou v rámci mé analýzy je věc C-18/12 Žamberk proti Finančnímu ředitelství. Žádost byla podána usnesením pod č. j. 5 Afs 1/2011 – 58 dne 15. 12. 2011. O žádosti bylo rozhodnuto dne 21. 2. 2013.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla zformulována velice přehledně a strukturovaně. NSS rozdělil žádost na několik částí. Tou první částí bylo konkrétní znění předběžných otázek, konkrétně zde byly podány celkem dvě předběžné otázky, které byly navzájem propojeny. V případě kladné odpovědi na první otázku navazovala druhá otázka. Druhá část žádosti se týkala odvodnění, které v sobě skrývalo vylíčení skutkového základu sporu a řízení předcházející položení předběžných otázek. Součástí odůvodnění bylo i uvedení relevantní právní úpravy a to zejména té unijní, ale také té vnitrostátní. NSS také, pro úplnost, uvedl rozbor položených předběžných otázek, který byl vyčerpávající. Součástí usnesení NSS bylo i ustanovení o přerušení řízení.

Samotné předběžné otázky byly položeny srozumitelně a jasně. Celkově byl předmět sporu vylíčen poměrně podrobně, zde si soud oproti předchozí žádosti počínal velice pečlivě. NSS v rámci žádosti také uvedl průběh řízení, který předcházel položení předběžných otázek. Tímto chtěl soud pomoc Soudnímu dvůr lépe pochopit důvod položení. NSS se v žádosti pečlivě zabýval evropskou právní úpravou, ale také vnitrostátní právní úpravou. Odkazuje také na judikaturu Soudního dvora. Oceňuji, že NSS prezentoval jednotlivá ustanovení práva odděleně. V některých žádostech to soudy zpravidla smíchají a ta orientace je poté poměrně složitá. Položení předběžných otázek bylo poměrně dobře odůvodněno.

Žádost je díky své logické struktuře poměrně přehledná. Jak bylo výše zmíněno, žádost je rozdělena na několik částí, přičemž jednotlivé části jsou očíslované. Díky tomu je žádost přehledná a působí velice propracovaně. Žádost obsahuje vylíčení skutkové podstaty sporu, dále obsahuje znění vnitrostátních předpisů a také znění ustanovení unijního práva. Můžeme říct, že obsahuje až vyčerpávající odvodnění. Závěrem můžeme konstatovat, že se jedná o poměrně povedenou žádost, která neobsahuje žádné významné vady.

3.4.3 Věc C-676/16 CORPORATE COMPANIES proti Ministerstvu financí

Třetí v pořadí, v rámci analýzy, je žádost ve věci C-676/16 CORPORATE COMPANIES proti Ministerstvu financí. Žádost byla podána usnesením pod č. j.: 9 As 176/2016 – 50 dne 2. 12. 2016. Žádost byla rozhodnuta dne 17. 01. 2018.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla opět zformulována strukturovaně. První část se zaměřovala na konkrétní znění předběžné otázky. Otázka byla poměrně srozumitelná a jasná. První část také obsahovala ustanovení o tom, že se řízení přerušuje. Druhá část se věnovala odůvodnění položení žádosti. Samotné odvodnění také obsahovalo předmět řízení resp. skutkové vylíčení předmětu sporu. Vylíčení bylo poměrně dostatečné a byla z toho patrná podstata řízení. Součástí bylo také shrnutí argumentací stran sporu a také shrnutí průběhu předcházejícího řízení. Další část žádosti se zabývala vylíčení relevantní právní úpravy EU a vnitrostátní právní úpravy, soud vyjmenoval jednotlivá ustanovení obou právních řádů. Součástí žádosti byl také rozbor předložené předběžné otázky a právní názor NSS.

Soud v rámci žádosti také zdůraznil své postavení jakožto soudu posledního stupně a oznámil, že neexistuje výjimka z povinnosti předložit předběžnou otázku, neboť se NSS dosud s výkladem toho konkrétní ustanovení ještě nezabýval.

Obecně můžeme říct, že byla žádost poměrně propracovaná a má svou logickou strukturu. Soud rozdělil klíčové oblasti a následně je očísloval. Rozdělení a očíslování přispívá k lepší orientaci v dokumentu a tím usnadňuje čtenáři rychlejší pochopení problematiky.

Závěrem můžeme říct, že zde NSS podařilo vypracovat velice dobrou a hlavně přehlednou žádost o předběžné otázce. Žádost obsahovala všechny obsahově potřebné informace a navíc je zde uveden i názor NSS což není tak častým jevem. Celkově si dovoluji označit výše uvedenou žádost o předběžnou otázku za výbornou.

3.4.4 Věc C-154/20 Kemwater ProChemie proti Odvolacímu finančnímu ředitelství

Poslední předběžnou otázkou, kterou se budu zabývat je žádost ve věci C-154/20 Kemwater ProChemie proti Odvolacímu finančnímu ředitelství. Předběžná otázka byla podána pod č.j.: 1 Afs 334/2017 – 54 dne 11. 3. 2020. Doposud nebylo o předběžné otázce rozhodnuto.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla, jak už je zvykem u NSS, zformulována poměrně strukturovaně a přehledně. V první části NSS zmiňuje znění předběžných otázek, v rámci usnesení byly položeny dvě předběžné otázky, které byly na sobě navázané. V rámci druhé části NSS velice pečlivě shrnul průběh řízení v rámci soudů a orgánu nižších instancí. Tím v podstatě vylíčil skutkové podstatu sporu a to poměrně detailně. Absolutně lze z toho pochopit podstatu sporu.

V rámci další části NSS zmiňuje právní předpisy EU a vnitrostátní právní úpravu, které byly relevantní k danému sporu. Zde uvedl příslušná ustanovení a také řešil jejich propojenost.

Součástí žádosti byl také rozbor NSS, ve kterém mimo jiné odvodnil podání předběžné otázky. Odvodnění bylo velice logické a postupné. NSS odkazoval na ustálenou judikaturu SDEU, ale také na unijní předpisy a vnitrostátní předpisy. Odůvodnění bylo velice podrobné až vyčerpávající. Tím opět NSS shrnul právní podstatu sporu. Součástí rozboru byl také názor NSS, jak by se mělo postupovat a rozhodovat. V závěru NSS zmínil konkrétní znění předběžných otázek.

Žádost je velice dobře členěna a strukturována. Navzájem na sebe jednotlivé části navazují a vždy něco nové přinášejí. Nejedná se o opakování již řečených věcí. Žádost byla napsaná velice dobře a originálně. Lze ji označit za excelentní a bezchybnou.

3.4.5 Hodnocení soudní praxe NSS

Shrnutím lze konstatovat, že praxe NSS prošla progresivním vývojem při pracování s institutem předběžné otázky. Progresivní vývoj může spatřovat zejména ve formulaci žádosti, její struktuře a členění.

První předběžná otázka NSS z roku 2008 byla zcela nedostačující, navzdory tomu byla žádost SDEU přijata a bylo o ní následně rozhodnuto. Žádost měla celou řadu vad – absence hlubšího vylíčení předmětu sporu, absence odůvodnění a absence rozboru vztahu evropské právní úpravy s vnitrostátní úpravou. Můžeme tedy říct, že se v prvotních žádostech se objevovaly chyby a zjevné vady. Postupem času se NSS začal zlepšovat a zdokonalovat.

Obecně tedy můžeme konstatovat, že postupem času se vývoj v podávání předběžných otázek zlepšuje. S každou novou předběžnou otázkou se stává NSS jistější. Postupně dochází k odstraňování chyb a nedostatků. Předběžná otázka se stává součástí soudní praxe, pro celou řadu soudců už to není nic nového a začínají mít s tím bohaté zkušenosti. A pokud se stane, že daný soudce nemá s předběžnou otázkou žádné zkušenosti, může se podívat a inspirovat se z celé řady již podaných předběžných otázek. Předběžné otázky jsou tedy NSS podávány, řekl bych až v precizní formě, bez zjevných vad.

NSS má určitou zaběhlou praxi v podobě struktury žádostí o předběžných otázkách. Samozřejmě vždy závisí na daném soudci, ale ten základ mají všechny žádosti o předběžné otázky podobný, ne-li stejný. Všechny žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou podány ve formě usnesení, které obsahuje rozhodnutí a odůvodnění.¹¹⁷ V první části žádosti soud sděluje konkrétní znění předběžné otázky. Otázky jsou zpravidla dostatečně jasné a poměrně srozumitelné. Lze z nich pochopit, na co se soud ptá. Nejedná se o žádné prázdné fráze apod. V druhé části, v odůvodnění, se NSS zaměřuje na předmět řízení, ve kterém velice pečlivě líčí předmět sporu. Vylíčení je zpravidla poměrně bohaté, někdy až příliš obsáhlé. Součástí této části je také odůvodnění podání žádosti. Poté následuje evropská a národní relevantní právní úprava. Zde soud zpravidla sděluje jednotlivé ustanovení s konkrétními paragrafy a zároveň řeší propojenost mezi jednotlivými ustanoveními. V posledních žádostech se objevují i rozборы předběžných otázek. Zde opět soud odůvodňuje podání a rozebírá otázky do hloubky. Součástí žádostí je zpravidla také právní názor NSS, kde sděluje svůj pohled na věc. Usnesení zpravidla končí závěrem, ve které znova sdělí znění předběžné otázky.

Soudní praxe NSS v podávání předběžných otázek, je dle mého názoru na velice dobré úrovni. Předběžné otázky jsou jasné a texty jsou zpravidla srozumitelné. Celé texty se průměrně pohybují kolem 9-10 stran, přičemž největší část patří odůvodnění. Předběžné otázky NSS reflektují doporučení pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce.¹¹⁸

¹¹⁷ STEHLÍK, Václav. *Unijní právo před českými soudy*. Praha: Leges, 2014. s. 49.

¹¹⁸ Soudní dvůr EU (2019): *Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce*. Úř. věst. EU C 380/01. 8. 11. 2019.

3.5 Statistiky počtů podaných předběžných otázek českými soudními orgány

V rámci této podkapitoly se podívám na statistiku počtu podaných předběžných otázek českými soudy a budu se snažit odpovědět na moji výzkumnou otázku. Tedy na otázku, v jakých oblastech práva EU podávají české soudy předběžné otázky nejčastěji?

ČR v rámci prvních 4 let členství v EU nepodala žádnou předběžnou otázku. Aktivní začala být až od roku 2008. Jak bylo výše zmíněno, českými orgány bylo ke dnešnímu dni 4. 5. 2021 podáno celkem 78 předběžných otázek, z toho dvě byly podány správním a rozhodčím orgánem.

Název soudu/orgánu	Počet předběžných otázek
Ústavní soud	0
Nejvyšší soud	10
Nejvyšší správní soud	38
Vrchní soud	1
Krajské soudy	12
Okresní soudy	7
Obvodní soudy	6
Městský soud v Praze	2
Úřad průmyslového vlastnictví	1
Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární Komoře České republiky	1
Celkem	78

Tabulka č. 11¹¹⁹- počet předběžných otázek českých soudních orgánů

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce podaných předběžných otázek pochází od NSS (38), druhým v pořadí je NS (10). Oba soudy jsou soudy poslední instance a předpokládá se u nich největší míra užívání. Dalšími soudy v pořadí jsou krajské soudy (12), dále okresní soudy (7), dále obvodní soudy (6) a posledním soudy jsou městské soudy (2). Tyto soudy nejsou soudy poslední instance, jejich podání předběžných otázek bylo v režimu fakultativním.

¹¹⁹ Statistika uvedena k 04. 03. 2021. Nejvyšší správní soud | Předběžné otázky podané NSS. [online]. 2003 [cit. 08. března 2021]. Dostupné na <<http://www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane> NSS/art/533?menu=254 >.

V minulosti došlo také k podání předběžné otázky od Úřadu průmyslového vlastnictví (1) a od Hospodářské komory České republiky a Agrární Komory České republiky (1). Můžeme vidět, že ÚS doposud nepodal žádnou z předběžných otázek.

3.5.1 Nejvyšší správní soud

NSS je neaktivnějším podavatel předběžných otázek v ČR. Podal celkem 38 předběžných otázek. Nejvíce aktivním byl v roce 2011, kdy podal celkem 5 předběžných otázek. Průměrně NSS podává 3 předběžné otázky ročně.

Věc	Oblasti politiky EU	Datum ¹²⁰	Stav
Věc C-233/08 Milan Kyrian proti Celnímu úřadu Tábor	Sbližování právních předpisů (Vzájemná pomoc při vymáhání pohledávek)	5. 5. 2008	Hotovo
Věc C-299/09 DAR Duale Abfallwirtschaft und Verwertung Ruhrgebiet GmbH proti Ministerstvu životního prostředí,	Životní prostředí (Odpady)	8. 7. 2009	Žádost vzata zpět
Věc C-339/09 Skoma-Lux proti Celnímu ředitelství Olomouc	Volný pohyb zboží (Celní unie)	2. 9. 2009	Hotovo
Věc C-393/09 Bezpečnostní softwarová asociace proti Ministerstvu kultury (autorské právo)	Sbližování právních předpisů (Duševní vlastnictví)	16. 9. 2009	Hotovo
Věc C-399/09 Landtová proti České správě sociálního zabezpečení	Zaměstnanost a sociální věci (Sociální zabezpečení)	23. 9. 2009	Hotovo
Věc C-220/11 Star Coaches s. r. o. proti Finančnímu ředitelství pro hlavní město Prahu	Daně (Daň z přidané hodnoty)	28. dubna 2011	Hotovo
Věc C-401/11 Soukupová proti Ministerstvu zemědělství	Zemědělství a rybolov Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EZOZF)	12. 4. 2011	Hotovo
Věc C-390/11 CS Agro Ronov s. r. o. proti Ministerstvu zemědělství	Zemědělství a rybolov (Cukr)	12. dubna 2011	Hotovo
Věc C-534/11 Arslan	Prostor svobody, bezpečnosti a práva (Přistěhovalecká politika)	22. 9. 2011	Hotovo
Věc C-18/12 Žamberk proti Finančnímu ředitelství	Daně (Daň z přidané hodnoty)	15. 12. 2011	Hotovo
Věc C-276/12 Sabou proti Finančnímu ředitelství	Volný pohyb kapitálu	3. 04. 2012	Hotovo

¹²⁰ Datum položení předběžné otázky NSS.

Věc C-253/12 JS proti České správě sociálního zabezpečení	Zaměstnanost a sociální věci (Sociální zabezpečení)	9. 05. 2012	Žádost vzata zpět
Věc C-299/12 Green-Swan Pharmaceuticals CR, a.s., proti Státní zemědělské a potravinářské inspekci	Sbližování právních předpisů (Bezpečnost potravin)	10. 05. 2012	Hotovo
Věc C-80/13 ACO Industries proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Volný pohyb služeb	17. 01. 2013	Hotovo
Věc C-212/13 Ryneš proti Úřadu pro ochranu osobních údajů	Sbližování právních předpisů (Ochrana údajů)	20. 03. 2013	Hotovo
Věc C-394/13 K. B. proti Ministerstvu práce a sociálních věcí	Zaměstnanost a sociální věci (Sociální zabezpečení)	2. 05. 2013	Hotovo
Věc C-43/14 ŠKO-ENERGO proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Životní prostředí (Znečištění)	18. 12. 2013	Hotovo
Věc C-318/14 SAD Trnava proti Krajskému úřadu Olomouckého kraje	Svoboda usazování (Veřejná železniční doprava a veřejná silniční doprava)	6. 06. 2014	Hotovo
Věc C-405/14 PST CLC proti Generálnímu ředitelství cel	Volný pohyb zboží (Celní unie)	13. 08. 2014	Hotovo
Věc C-11/15 Český rozhlas proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Daně (Daň z přidané hodnoty)	18. 12. 2014	Hotovo
Věc C-508/14 T-Mobile Czech Republic a. s. a Vodafone Czech Republic a. s. proti Českému telekomunikačnímu úřadu	Sbližování právních předpisů (Ochrana spotřebitele)	23. 10. 2014	Hotovo
Věc C-432/15 Baštová proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Daně (Daň z přidané hodnoty)	23. 07. 2015	Hotovo
Věc C-528/15 A. Ch. proti Policii České republiky, Krajskému ředitelství Ústeckého kraje	Prostor svobody, bezpečnosti a práva (azylová politika)	24. 09. 2015	Hotovo
Věc C-638/15 Eko-Tabak proti Generálnímu ředitelství cel	Daně (Spotřební daně)	29. 10. 2015	Hotovo
Věc C-391/16 M. proti Ministerstvu vnitra	Prostor svobody, bezpečnosti a práva (azylová politika)	16. 06. 2016	Hotovo
Věc C-676/16 CORPORATE COMPANIES proti Ministerstvu financí	Svoboda usazování- (Předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu)	2. 12. 2016	Hotovo
Věc C-414/17 AREX CZ proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Daně (Spotřební daně)	29. 06. 2017	Hotovo
Věc C-704/17 D. H. proti Ministerstvu vnitra,	Prostor svobody, bezpečnosti a práva (Kontroly na hranicích)	23. 11. 2017	Žádost vzata zpět

Věc C-127/18 A-PACK, s. r. o. proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Daně (Daň z přidané hodnoty)	18. 1. 2018	Hotovo
Věc C-275/18 Milan V. proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Daně (Daň z přidané hodnoty)	28. 3. 2018	Hotovo
Věc C-405/18 AURES Holdings, a. s., proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Svoboda usazování (Přemístění místa skutečného vedení společnosti do jiného členského státu)	31. 5. 2018	Hotovo
Věc C-446/18 AGROBET CZ, s. r. o., proti Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj	Daně (Daň z přidané hodnoty)	31. 5. 2018	Hotovo
Věc C-311/19 BONVER WIN, a.s., proti Ministerstvu financí	Volný pohyb služeb	21. 3. 2019	Hotovo
Věc C-154/20 Kemwater ProChemie proti Odvolacímu finančnímu ředitelství	Daně (Daň z přidané hodnoty)	11. 3. 2020	Zatím nerozhodnuto
Věc C-659/20 J. J. proti Ministerstvu životního prostředí	Životní prostředí	25. 11. 2020	Zatím nerozhodnuto
Věc C-711/20 TanQuid Polska proti Generálnímu ředitelství cel	Daně (Spotřební daně)	16. 12. 2020	Zatím nerozhodnuto
Věc C-43/21 FCC Česká republika	Životní prostředí	20. 1. 2021	Zatím nerozhodnuto
Věc C-101/21 HJ proti Ministerstvu práce a sociálních věcí	Zaměstnanost a sociální věci	11. 2. 2021	Zatím nerozhodnuto

Tabulka č. 12¹²¹ - předběžné otázky NSS

NSS podal svou první předběžnou otázku dne 5. 5. 2008 v oblasti sblížování právních předpisů, konkrétně v rámci vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek. Z tabulky vyplývá, že nejvíce podaných předběžných otázek pochází z oblastí daní (11). Zde se předběžné otázky týkaly např. daně z přidané hodnoty, nebo spotřební daně. Druhou oblastí, kde se podávalo nejvíce předběžných otázek, byla oblast sblížování právních předpisů (5). V rámci této oblasti se předběžné otázky týkaly např. bezpečnosti potravin, autorských práva, nebo duševního vlastnictví. Na dalším místě se nachází oblast prostoru svobody, bezpečnosti a práva (4), zde se předběžné otázky týkaly azylové a migrační politiky. Dalším v pořadí je oblast životního prostředí (4), zde se předběžné otázky týkaly odpadů, znečišťování přírody apod. Stejný počet

¹²¹Jednotlivé předběžné otázky dohledány prostřednictvím vyhledávacího formulář. Dostupné na: <<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=cs>>.

předběžných otázek bylo podána v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky, zde se předběžné otázky dotýkaly zejména sociálního zabezpečení. 3 předběžné otázky byly podány v rámci oblasti svobody usazování, zde se předběžné otázky týkaly problematiky změny místa skutečného vedení společnosti do jiného členského státu Unie a zamezení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu. Dalším v pořadí, byla oblast zemědělství a rybolovu (2), v rámci této oblasti se předběžné otázky týkaly cukru a Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Stejný počet předběžných otázek byl podán v oblasti volného pohybu zboží (2) a služeb (2). Zde se předběžné otázky týkaly problematiky změny místa skutečného vedení společnosti do jiného členského státu Unie a zamezení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu. Na posledním místě se nachází předběžná otázka týkající se se oblasti volného pohybu kapitálu (1).

3.5.2 Nejvyšší soud

NS podal celkem 10 předběžných otázek, přičemž nejvíce aktivním byl v roce 2016, kdy podal celkem 4 předběžné otázky. V roce 2011 nebo v roce 2012 NS nepodal žádnou z předběžných otázek. Průměrně NS podá 1 předběžnou otázku ročně.

Věc	Oblasti politiky EU	Datum podání předběžných otázek	Stav
Věc C-514/10 Wolf Naturprodukte GmbH proti SEWAR spol. s r. o.,	Prostor svobody, bezpečnosti a práva Justiční spolupráce v občanských věcech	13. 10. 2010	Hotovo
Věc C-656/13 L. proti M.,	Prostor svobody, bezpečnosti a práva Justiční spolupráce v občanských věcech	12. 11. 2013	Hotovo
Věc C-404/14 Marie Matoušková,	Prostor svobody, bezpečnosti a práva Justiční spolupráce v občanských věcech	25. 06. 2014	Hotovo
Věc C-427/15 NEW WAVE CZ, a.s. proti ALLTOYS, spol. s r. o.	Sbližování právních předpisů (duševní vlastnictví)	24. 06. 2015	Hotovo
Věc C-494/15 Tommy Hilfiger Licensing LLC a další proti DELTA CENTER a.s.,	Sbližování právních předpisů (duševní vlastnictví)	25. 08. 2015	Hotovo
Věc C-497/16 Juraj Sokáč	Veřejné zdraví	25. 08. 2016	Hotovo

Věc C-560/16 E.ON Czech Holding AG proti Michaelu Dědouchovi a dalším	Prostor svobody, bezpečnosti a práva Justiční spolupráce v občanských věcech	20. 09.2016	Hotovo
Věc C-653/16 Jitka Svobodová proti Okresnímu soudu v Náchodě,	Sociální politika (Zaměstnanost a sociální věci)	2. 12. 2016	Hotovo
Věc C-21/17 Catlin Europe	Prostor svobody, bezpečnosti a práva Justiční spolupráce v občanských (ve věcech doručování)	30. 11.2016	Hotovo
Věc C-208/18 Petruchová,	Prostor svobody, bezpečnosti a práva Justiční spolupráce v občanských	13. 03. 2018	Hotovo

Tabulka č. 13¹²²- předběžné otázky NS

Prostor svobody, bezpečnosti a práva byl oblastí s nejvíce podanými předběžnými otázkami (6). Předběžné otázky se zde týkaly justiční spolupráce v občanských věcech, např. doručování. Druhou oblastí, kde bylo nejvíce předběžných otázek, byla oblast sblížení právních předpisů (2) a to zejména problematika duševního vlastnictví. Posledními oblastmi byla oblast veřejného zdraví (1) a sociální politika (1).

3.5.3 Vrchní soud v Praze

Vrchním soudem v Praze byla podána pouze 1 předběžná otázka a to dne 27. 1. 2012. Zde se předběžná otázka týkala prostoru svobody, bezpečnosti a práva, konkrétně vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut.

Věc	Oblasti politiky EU	Datum podání předběžné otázky	Stav
Věc C-60/12 Baláž	Prostor svobody, bezpečnosti a práva justiční spolupráce v trestních věcech	27. 01.2012	Hotovo

Tabulka č. 14- předběžná otázka Vrchního soudu v Praze

¹²²Jednotlivé předběžné otázky dohledány prostřednictvím vyhledávacího formulář. Dostupné na <<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=cs>>.

3.5.4 Krajské soudy

Krajské soudy, jakožto soudy druhé stupně, podaly celkem 12 předběžných otázek.

Věc	Oblasti politiky EU	Datum podání předběžné otázky	Stav
Věc C-161/06 Skoma-Lux proti Celnímu ředitelství Olomouc	Přistoupení (Ustanovení o orgánech – akty orgánů)	10.03 2006	Hotovo
Věc C-572/07 RLRE Tellmer Property s.r.o. proti Finančnímu ředitelství Ústí nad Labem	Daně (Daň z přidané hodnoty)	20. 11. 2007	Hotovo
Věc C-17/10 Toshiba Corporation a další proti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	Hospodářská soutěž (Kartelové dohody)	11. 12. 2009	Hotovo
Věc C-166/12 Časta proti České správě sociálního zabezpečení	Služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců	27. 03. 2012	Hotovo
Věc C-351/12 Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o. s. (OSA) v. Léčebné lázně Mariánské Lázně, a. s.	Svoboda usazování (Autorské právo)	10. 04.2012	Hotovo
Věc C-53/13 Strojírny Prostějov	Volný pohyb služeb – Agentura práce – Dočasné přidělení pracovníků agenturou se sídlem v jiném členském státě	16. 01. 2013	Hotovo
Věc C-377/14 Radlinger a Radlingerová proti FINWAY, a. s.	Sbližování právních předpisů (Ochrana spotřebitele)	24. 06. 2014	Hotovo
Věc C-447/15 Ivo Muladi proti Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje,	Doprava	16. 07. 2015	Hotovo
Věc C-306/18 KORADO	Volný pohyb zboží (Celní unie)	29. 03. 2018	Hotovo
Věc C-401/18 Herst	Daně (Daň z přidané hodnoty)	6. 06.2018	Hotovo
Věc C-520/19 Armostav Místek	Daně (Daň z přidané hodnoty)	18. 06. 2019	Dle Soudního dvora předběžná otázka

			zjevně nepřijatelná.
Věc C-398/20 ELVOSPOL	Daně (Daň z přidané hodnoty)	29. 07. 2020	Zatím nerozhodnuto

Tabulka č. 15¹²³ - předběžné otázky krajských soudů

Co se týče oblastí, kterých se předběžné otázky týkaly, opět zde dominuje oblast daní (5), kde se řešila problematika daně z přidané hodnoty. Dále oblast celní unie (2), dále oblast hospodářské soutěže (1), zaměstnanosti a sociálních věcí (1). V rámci oblasti jednotného trhu (1) se předběžná otázka týkala autorských práv. Dále je to oblast ochrany spotřebitele (1) a dopravy (1).

3.5.5 Okresní soudy

Okresní soudy podaly celkem 6 předběžných otázek, přičemž oblast prostoru svobody bezpečnosti a práva (3) byla oblastí nejvíce zasaženou. Dále to byla oblast sociální politiky, kde se řešila problematika ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků. Dále to byla oblast sblížení právních předpisů a oblast ochrany spotřebitele.

Věc	Oblasti politiky EU	Datum podání předběžné otázky	Stav
Věc C-437/05 Vorel proti Nemocnici Český Krumlov	Sociální politika – Ochrana bezpečnosti a zdraví pracovníků	28. 11. 2005	Hotovo
Věc C-111/09 Česká podnikatelská pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group proti Michalu Bilasovi	Prostor svobody, bezpečnosti a práva - Žaloba pojistitele podaná k soudu místa jeho sídla a směřující k zaplacení pojistného pojistníkem, který má bydliště v jiném členském státě	3. 02.2009	Hotovo
Věc C-327/10 Hypoteční banka, a. s., proti Udovi Mikovi Lindnerovi	Prostor svobody, bezpečnosti a práva - Příslušnost a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech	1. 06.2010	Hotovo
Věc C-287/17 Česká pojišťovna, Okresní soud v Českých Budějovicích	Sblížení právních předpisů Podnikové právo (boj proti opožděným platbám v obchodních transakcích)	10. 03. 2017	Hotovo

¹²³ Jednotlivé předběžné otázky dohledány prostřednictvím vyhledávacího formuláře. Dostupné na: <<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=cs>>.

Věc C-518/18 RD	Prostor svobody, bezpečnosti a práva soudní spolupráce v občanských věcech	1. 06.2018	Hotovo
Věc C-679/18 OPR-Finance	Ochrana spotřebitele	25. 10. 2018	Hotovo

Tabulka č. 16¹²⁴ - předběžné otázky okresních soudů

3.5.6 Obvodní soudy

Obvodními soudy bylo podáno 6 předběžných otázek. Předběžné otázky se týkaly zejména oblasti spravedlnosti a základních práv, kde se řešila příslušnost a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Dále oblasti sblížení právních předpisů (telekomunikace), dále zemědělství (1), letecké dopravy (1) a sociální politiky (1).

Věc	Oblasti politiky EU	Datum podání předběžné otázky	Stav
Věc C-64/06 Český Telecom, a.s. proti Czech On Line, a.s.,	Sblížení právních předpisů Elektronické komunikace – Síť a služby	24. 11. 2005	Hotovo
Věc C-561/13 Hořtická, a. s., a další proti Ministerstvu zemědělství	Společná zemědělská politika – Režimy podpor	30. 05. 2013	Hotovo
Věc C-315/15 Pešková a Peška proti Travel Service, a. s.	Letecká doprava	28. 04. 2015	Hotovo
Věc C-215/18 Primera Air Scandinavia	Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Příslušnost a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech	25. 01.2018	Hotovo
Věc C-680/18 HJ	Prostor svobody, bezpečnosti a práva -příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností	29. 10. 2018	Nepřípustná ¹²⁵
Věc C-107/19 Dopravní podnik hl. m. Prahy	Sociální politika – Směrnice 2003/88/ES – Úprava pracovní doby	12. 2. 2019	Zatím nerozhodnuto

Tabulka č. 17¹²⁶ - předběžné otázky obvodních soudů

¹²⁴Jednotlivé předběžné otázky dohledány prostřednictvím vyhledávacího formulář. Dostupné na: <<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=cs>>.

¹²⁵Dle Soudního dvora je předběžná otázka zjevně nepřijatelná.

¹²⁶Nejvyšší správní soud | Předběžné otázky podané ostatními soudy. [online]. [cit. 08. března 2021]. Dostupné na: <www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane-ostatnimi-soudy/art/534?menu=255>.

3.5.7 Městský soud v Praze

Městský soud v Praze podal 2 předběžné otázky, týkající se oblasti spravedlnosti a základních prav, kde řešil výklad nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Druhá předběžná otázka se týkala oblasti dopravy.

Věc	Oblasti politiky EU	Datum podání předběžné otázky	Stav
Věc C-419/11 Česká spořitelna, a. s., proti Geraldovi Feichterovi,	Prostor svobody, bezpečnosti a práva - Justiční spolupráce v občanských věcech	21. března 2011	Hotovo
Věc C-502/18 České aerolinie	Doprava	17. května 2018	Hotovo

Tabulka č. 18¹²⁷ - předběžné otázky Městského soudu v Praze

3.6 Předběžné otázky českých soudů – oblasti práva EU

V rámci této podkapitoly v kostce a komplexně shrnu oblasti práva EU, které byly předmětem všech předběžných otázek českých soudů.

Oblast práva	Počet předběžných otázek	Rozhodnutí SDEU
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	17	C-534/11, C-528/15, C-391/16, C-704/17, C-514/10, C-656/13, C-404/14, C-560/16, C-21/17, C-208/18, C-60/12, C-111/09, C-327/10, 518/18, C-215/18, C-680/18, C-419/11
Daně	16	C-220/11, C-18/12, C-11/15, C-432/15, C-638/15, C-414/17, C-127/18, C-275/18, C-446/18, C-154/20, C-711/20, C-572/07, C-401/18, C-520/19, C-398/20
Sbližování právních předpisů	11	C-233/08, C-393/09, C-299/12, C-212/13, C-508/14, C-427/15, C-494/15, C-377/14, C-287/17, C-64/06
Sociální politika a zaměstnanost	8	C-399/09, C-101/21, C-653/16, C-437/05, C-166/12, C-107/19, C-394/13, C-253/12

¹²⁷ Nejvyšší správní soud | Předběžné otázky podané ostatními soudy. [online]. [cit. 08. března 2021]. Dostupné na: <www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane-ostatnimi-soudy/art/534?menu=255>.

Životní prostředí	4	C-299/09, C-43/14, C-659/20, C-43/21
Svoboda usazování	4	C-318/14, C-676/16, C-405/18, C-351/12
Zemědělství a rybolov	3	C-401/11, C-390/11, C-561/13
Volný pohyb zboží	3	C-339/09, C-405/14, C-306/18
Volný pohyb služeb	3	C-80/13, C-53/13, C-311/19
Doprava	3	C-318/14, C-315/15, C-502/18
Zdraví	1	C-497/16
Hospodářská soutěž	1	C-17/10
Volný pohyb kapitálu	1	C-276/12

Tabulka č. 19 - oblasti práva EU ve vztahu k podaným předběžným otázkám

Za celou dobu členství ČR v EU bylo podáno celkem 78 předběžných otázek, z toho bylo podáno nejvíc v oblastech prostoru svobody, bezpečnosti a práva, dále v oblastí daní, dále v oblastech sbližování právních předpisů, sociální politiky a zaměstnanosti, životního prostředí, svobody usazování, zemědělství a rybolovu, v oblasti volného pohybu zboží a služeb, dopravy, zdraví, hospodářské soutěže a volného pohybu osob. V rámci celé EU bylo nejvíce předběžných otázek, za období 2015-2019, podáno v oblastech prostoru svobody, bezpečnosti a práva, dále v oblasti daní, dopravy a sociální politiky. Pokud tedy porovnáme data od českých soudů a data všech národních soudů, můžeme konstatovat, že jsou si velice podobné.

Závěr

Předběžná otázka je fonémem práva EU, které nemá obdoby. Předběžná otázka je páteří evropského práva a evropského soudnictví. Primárním účelem předběžné otázky je zajištění jednoty právního řádu EU. Postupem času se z institutu předběžné otázky stal víc než nástroj pro právní pomoc národním soudním orgánům s výkladem práva EU. Prostřednictvím předběžných otázek byly následně nepřímo stanoveny základní principy, na kterých právo EU stojí. Z toho může odvodit i sekundární účel, který můžeme spatřovat v rozvíjení a obohacování práva EU. SDEU tedy prostřednictvím předběžných otázek stanovil určité základní principy práva EU, které dělají právní systém EU jedinečným. Těmi principy jsou aplikační přednost, princip přímého účinku, princip nepřímého účinku a odpovědnost za škodu. Můžeme tedy říci, že se předběžné otázky podílely a možná budou nadále podílet na tvorbě práva EU.

Hlavním účelem předběžných otázek je tedy zajištění jednoty právního řádu, které probíhá tak, že národní soudní orgán při pochybnostech výkladu nebo platnosti práva EU podá k SDEU předběžnou otázku, kde formuluje konkrétní okolnosti a problém s výkladem či platností práva EU. Velice zajímavý je vztah národního soudu a Soudního dvora, který je založen na bázi spolupráce. Nejsou zde žádné vazby mezi těmito orgány. Možná díky tomu ten systém funguje a dostává se k potřebné ochraně práva EU.

Řízení o předběžné otázce je řízením, které se před SDEU vyskytuje nejčastěji. Za dobu od roku 1961 do roku 2019 bylo podáno celkem 11 914 předběžných otázek. Každým rokem počet žádostí o předběžných otázek stoupá. Co naopak klesá, je průměr trvání řízení o předběžné otázce. Momentální průměr trvání řízení o předběžné otázce je 15,6 měsíců, pokud to např. srovnáme s rokem 2003 tak je délka podstatně nižší. Soudnímu dvoru chodí pravidelně více žádostí o předběžných otázek, ale paradoxně je stíhá vyřešit daleko rychleji než v minulosti.

„Klasické“ řízení o předběžné otázce je občas nahrazeno řízením o naléhavé předběžné otázce, popřípadě zrychleným řízením o předběžné otázce. Tyto dva instituty byly založeny za účelem rychlejšího rozhodování. Řízení o naléhavé předběžné otázce trvá průměrně 3,2 měsíců. Řízení jsou tedy výrazně kratší než u klasického řízení o předběžné otázce. Počet žádostí o zrychlené nebo naléhavé řízení o předběžné otázce je nízký.

Řízení o předběžné otázce může započít až po podání samotné žádosti o předběžné otázce. Podání žádosti o předběžné otázce může být fakultativní, nebo obligatorní. Můžeme říct, že

např. ve Francii, Itálii nebo v Německu soudy nižších stupňů podávají více předběžných otázek, než soudy poslední instance, převládá fakultativní podání. Z toho vyplývá, že spolupráce SDEU je užší se soudy nižších stupňů. Tuto tezi nabourává český soudní systém, kde je nejvíce předběžných otázek podáváno soudy poslední instance, nadvláda obligatorního podání předběžných otázek NSS a NS.

Po vstupu ČR do EU nastalo vtělení předběžné otázky do právního řádu ČR. Předběžné otázky byly vtěleny do občanského soudního řádu, trestního řádu a správního řádu soudního. Text ustanovení se týká pouze procesních záležitostí, konkrétně o přerušení řízení v momentě podání žádosti o předběžnou otázku. Naopak důležitější otázkou, v kontextu českých soudních orgánů, kdo je oprávněn podat předběžné otázky, aniž by byly odmítnuty. V minulosti bylo podáno a přijato za ČR celkem 78 předběžných otázek, přičemž 10 podal NS, 38 NSS, 1 Vrchní soud, 12 krajské soudy, 7 obvodní soudy, 2 Městský soudem v Praze, 1 Úřad průmyslového vlastnictví a 1 rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. České soudy tedy splňují potřebná kritéria k podávání předběžných otázek. V případě Úřadu pro průmyslové vlastnictví nebyla předběžná otázka Soudním dvorem odmítnuta, ale zároveň nebylo o předběžné otázce rozhodnuto. Soudní dvůr zde konstatoval, že nemá pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách položených Úřadem průmyslového vlastnictví. Co se týče předběžné otázky podané rozhodčím soudem při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, zde Soudní dvůr rozhodl o vyškrtnutí věci z rejstříku Soudního dvora, protože došlo k smírné dohodě mezi účastníky řízení. Žádné další případy, kdy správní orgán či rozhodčí orgán podal předběžnou otázku, praxe nepřinesla. Můžeme tedy asi pouze konstatovat, že obecně správní orgány ani rozhodčí soudy nelze považovat za soudní orgány, které by byly oprávněné podávat předběžné otázky.

V rámci závěru své diplomové práce se pokusím odpovědět na mé výzkumné otázky. Tedy na otázky: Jaká je praxe NSS při podávání předběžných otázek, zejména co do kvality žádostí? V jakých oblastech práva EU podávají české soudy předběžné otázky nejčastěji?

Praxe NSS se ve formulaci předběžných otázek postupem času vyvíjela a zlepšovala. Ze začátku obsah žádostí o předběžných otázkách byl nedokonalý, žádosti obsahovaly celou řadu vad a nesrovnalostí. Postupem času se praxe NSS začala zlepšovat. S každou novou podanou žádostí se NSS zlepšuje a stává se jistějším. Po nějaké době se institut předběžné otázky stává součástí nástrojů soudců NSS. Ke dnešnímu dni, NSS podává předběžné otázky až v precizní formě. Obecně formu předběžných otázek vydává NSS v podobě usnesení, které

obsahuje zpravidla rozhodnutí a odůvodnění. V rámci rozhodnutí nám prakticky sděluje, že se rozhodl podat předběžné otázky a jsou zde obsaženy v plném znění. Celkově jsou předběžné otázky vždy jasné a dostatečně srozumitelné. Součástí je také rozhodnutí o přerušení řízení. Součástí žádostí NSS je také odůvodnění, ve kterém je vypsán předmět řízení, kde NSS líčí, poměrně dostatečně obsah sporu. NSS zde velice pečlivě řeší obsah sporu a zpravidla jej doplňuje informací o průběhu řízení v rámci soudů nižších instancí. SDEU tak může lépe chápat podstatu sporu. Dále odůvodnění obsahuje relevantní právní úpravu a to zejména unijní a vnitrostátní. NSS se zde snaží i najít provázanost mezi jednotlivými ustanoveními. Odůvodnění také obsahuje rozbor předkládané předběžné otázky a zdůvodňuje podání předběžné otázky. Odůvodnění také může obsahovat názor a pohled NSS na věc.

Co se týká druhé otázky, tak můžeme říct, že soudní praxi českých soudů v podávání předběžných otázek, lze na základě statistik zhodnotit tak, že nejvíc předběžných otázek bylo podáno v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva (17), dále v oblasti daní (16), dále v oblasti sblížení právních předpisů (11), sociální politiky a zaměstnanosti (8), životního prostředí (4), svobody usazování (4), zemědělství a rybolovu (3), v oblasti volného pohybu zboží (3) a služeb (3), dopravy (3), zdraví (1), hospodářské soutěže (1) a volného pohybu kapitálu (1).

Bibliografie

Monografie

- BOBEK, Michal a kol. *Předběžná otázka v komunitárním právu*. Praha: Linde, 2005. 517 s.
- BOBEK, Michal. *Porušení povinnosti zahájit řízení o předběžné otázce podle článku 234 (3) SES*. Praha: C.H. Beck, 2004. 197 s.
- CRAIG, Paul, DE BÚRCA, Gráinne. *EC law: text, cases, and materials*. 4th editon. Oxford: Clarendon Press, 2008, 1148 s.
- HAMUĽÁK, Ondrej a Václav STEHLÍK. *Praktikum práva Evropské unie: ústavní základy a soudnictví*. 2., upr. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2013. s. 224.
- HAMUĽÁK, Ondrej. *Právo Evropské unie v judikatuře Ústavního soudu České republiky*. Praha: Leges, 2010. 256 s.
- CHALMERS, Damian a kol. *European Union law: text and materials*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 1116 s.
- OUTLÁ, Veronika. *Právo Evropské unie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). 387 s.
- STEHLÍK, Václav, Ondrej HAMUĽÁK a Michal PETR. *Právo Evropské unie: ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). 356 s.
- STEHLÍK, Václav. *Unijní právo před českými soudy*. Praha: Leges, 2014. 256 s.
- SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 3. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. s. 304
- ŠLOSARČÍK, Ivo. *Politický a právní rámec evropské integrace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 452.
- TICHÝ, Luboš a kol. *Evropské právo*. 3. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2006. 879 s.
- TOMÁŠEK, Michal, Vladimír TÝČ, Jiří MALENOVSKÝ. *Právo Evropské unie*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017. 496 s.
- ŽONDRA, M. *Položení předběžné otázky v kontextu českého procesního práva*. Právní fórum č. 11/2008. Praha: ASPI, a. s., 2008. 475 s.

Odborné články a časopisy

- BOBEK, Michal. *Které české soudy budou mít povinnost obracet se na Evropský soudní dvůr v rámci řízení o předběžné otázce?*. Právní rozhledy, 2004, roč. 12, č. 5, s. 177.

- BOHÁČEK, Lukáš. Povinnost Ústavního soudu ČR obracet se s předběžnými otázkami na Soudní dvůr EU. *Právník*, 2020, č. 7, s. 551.
- EGGER, Alexandr. Fungování a praxe řízení o předběžné otázce u Evropského soudního dvora ve světle posledního vývoje. *Evropské a mezinárodní právo*, 2003, roč. 7, č. 6.
- EU Law Live. JUSTICE & LITIGATION. Madrid, Spain. 2021.
- GRMELOVÁ, Nicole. Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie jako porušení práva na spravedlivý proces. *Mezinárodní vztahy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2014. s. 107.
- LIAKOPOULOS, Dimitris. Reference for a preliminary ruling on CJEU: thoughts and observations in criminal matters. *Revista de Estudos Jurídicos UNESP*. 2019, s. 75.
- SEHNÁLEK, David. STEHLÍK, Václav. European “Judicial Monologue” of the Czech Constitutional Court - Critical Review of its approach to the Preliminary Ruling Procedure. Palacký University Olomouc, Czech Republic, 2019. s. 184.
- STEHLÍK, Václav, SEHNÁLEK, David. The use of the preliminary ruling procedure by czech courts: Historical retrospective and Beyond. *Baltic Journal of European Studies*, 2020, s. 150-151.
- STEHLÍK, Václav. Constitutional Review and the Preliminary Ruling Procedure: Commentary on the CCB Decision of the Czech Constitutional Court. 2020. s. 122.
- STEHLÍK, Václav. K charakteristice vztahu mezi národními soudy a Soudním dvorem v řízení o předběžné otázce. *Jurisprudence*, 2005, roč. 14, č. 5, s. 3-11.

Vnitrostátní právní předpisy

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 141/196 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Právní předpisy EU a stanoviska GA

- Smlouva o fungování Evropské unie, ve znění Lisabonské smlouvy. Úřední věstník Evropské unie C 83/47, 30. března 2010.
- Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli, ve znění Pařížské dohody.
- Smlouva o založení Evropského společenství (ES), ve znění Římské smlouvy.
- Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

- Návrh Smlouvy o Ústavě pro Evropu.
- Smlouva o Evropské unii, ve znění Lisabonské smlouvy. Úřední věstník Evropské unie. C 83/13, 30. března 2010.
- Jednací řád Soudního dvora – Konsolidované znění Jednacího řádu Soudního dvora, Úřední věstník Evropské unie C 177/1 ze dne 2. července 2010.
- Stanovisko generálního advokáta Fennellyho ve věci C-105/94 Celestini v. Saar-Sektkellerei Faber [1997] ECR I-2971 na str.I-2986,bod 24.
- Stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve věci C-561/19 Consorzio Italian Management, Catania Multiservizi SpA vs. Rete Ferroviaria Italiana SpA [2021] ECLI:EU:C:2021:291.
- Informativní sdělení Soudního dvora Evropské unie o zahajování řízení o předběžné otázce vnitrostátními soud. 2011/C 160/01.

Soudní činnost SDEU

- Soudní dvůr Evropské Unii. *Výroční zprávy 2013-2019*. Soudní činnost. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie.

Judikatura Soudního dvora Evropské unie

- 13/61 De Geus en Uitdenbogerd v. Bosch a další [1962] ECR 45.
- 26/62 Van Gend en Loos v. Nederlandse Administratie der Belastingen [1963] ECR 1.
- 6/64 Costa v. ENEL [1964] ECR 585.
- 61/65 , G. Vaassen-Göbbels v. Beambtenfonds Mijbedrijf., [1966] ECR 261.
- 102/81 Nordsee“ Deutsche Hochseefischerei GmbH v. Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG [1982] ECR 1095.
- 283/81 Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministry of Health [1982] ECR 3415.
- 14/83 Von Colson a Kamann v. Land Nordrbein-Westfalen [1984] ECR 1891.
- 109/88 Danfoss [1989] ECR 3199.
- C-24/92 Corbiau v. Administration des Contributions [1993] ECR I-1277.
- C-224/01 Gerhard Köbler contre Republik Österreich. [2003] ECLI: ECLI:EU:C:2003:513.
- C-224/01 Köbler [2003] ECLI:EU:C:2003:513.
- C-53/03 Synetairismos Farmakopoion Aitolias & Akarnanias (Syfait) a ostatní v. GlaxoSmithKline plc a GlaxoSmithKline A EVE 53/03 [2003] ECR I – 4638.

- C-126/07 Reisebüro Bühler GmbH v. Dom.info e.K., Sebastian Dieterle, ECLI: EU: C: 2007: 477.
- C-49/13 MF 7, a. s., proti MAFRA a. s. ECLI:EU:C:2013:767

Elektronické zdroje

- Advokátní kancelář s lidským přístupem - A.K. Suttner [online]. [cit. 09. března 2021] Dostupné na <<https://www.aksuttner.cz/clanky/detail/predbezna-opatreni>>
- CURIA, Soudní dvůr Evropské unie. [online]. [cit. 09. března 2021]. Dostupné na <https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/cs/>
- Digitální Sběrka rozhodnutí - EUR-Lex.[online]. [cit. 20. května 2021] Dostupné na <<https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/eu-case-law/reports.html?locale=cs>>.
- Doktrína Acte Clair a její aplikace českými soudy | Law Portal. [online]. [cit. 20. května 2021] Dostupné na <<http://www.lawportal.cz/doktrina-acte-clair-a-jeji-aplikace-ceskymi-soudy/>>
- Igor Blahušiak, Euroskop, [online]. [cit. 09. března 2021]. Dostupné na <<https://www.euroskop.cz/105/sekce/prubeh-soudniho-rizeni/>>.
- Naléhavé řízení o předběžné otázce a zrychlené řízení [online]. [cit. 09. března 2021]. Dostupné na <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-10/tradoc-cs-div-c-0000-2019-201906086-05_00.pdf>
- Nejvyšší správní soud | Předběžné otázky podané NSS. [online]. 2003 [cit. 08. března 2021]. Dostupné na <<http://www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane>>
- Nejvyšší správní soud | Předběžné otázky podané NSS. [online]. 2003 [cit. 08. března 2021]. Dostupné na <<http://www.nssoud.cz/Predbezne-otazky-podane-NSS/art/533?menu=254>>
- Preliminary reference procedure. [online]. EurWORK, 4. květen 2011 [cit. 28. května 2021]. Dostupné na <<https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/industrial-relations-dictionary/preliminary-reference-procedure>>.
- Rozhodčí soud. Rozhodčí soud [online]. [cit. 10. března 2021]. Dostupné na <<https://www.soud.cz/o-rozhodcim-rizeni>>.
- Soud členského státu ve smyslu čl. 267 SFEU | Law Portal. [online]. [cit. 30. dubna 2021]. Dostupné na <<http://www.lawportal.cz/soud-clenskeho-statu-ve-smyslu-cl-267-sfeu/>>.

- ŠLOSARČÍK, Ivo. Evropský soudní dvůr a předběžná otázka podle čl. 234 SES: Text vypracován pro projekt Team Europe. [online]. [cit. 30. dubna 2021]. Dostupné na <http://old.europeum.org/doc/arch_eur/ISlosarcik_team_europe.pdf. >.
- Vládní zmocněnec pro zastupování ČR před SDEU.[online]. [cit. 08. března 2021] Dostupné na <https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_evrope/vladni_zmocnenec_pro_zastupovani_cr_pred/index.htm>.

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na institut předběžné otázky, potažmo na řízení o předběžné otázce, zejména z pohledu českých soudů. Diplomová práce se zabývá institutem předběžné otázky v teoretické rovině, shrnuje její účel a důležitost v rámci právního řádu EU. Součástí diplomové práce je také řada statistických údajů, jako je počet podaných předběžných otázek nebo průměrná délka trvání řízení o předběžné otázce. Práce se také zabývá analýzou vybraných předběžných otázek NSS.

Abstract

The thesis focuses on the institute of the preliminary question, and consequently on the preliminary question procedure, especially from the point of view of the Czech courts. The thesis deals with the institute of the preliminary question in theoretical terms, summarising its purpose and importance within the EU legal order. The thesis also includes a number of statistics, such as the number of questions referred for a preliminary ruling or the average duration of the preliminary ruling procedure. The work also analyses selected NSS preliminary questions.

Klíčová slova

Předběžná otázka, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, řízení o předběžné otázce, právo Evropské unie, evropské právo, Soudní dvůr Evropské unie, české soudní orgány.

Key words

Preliminary question, reference for a preliminary ruling, preliminary ruling proceedings, European Union law, European law, Court of Justice of the European Union, Czech judicial authorities.